

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932 —
ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμὲς 100. Ἐξά-
μνην δραχ. 55. Τρίμνην δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ φράγκα γαλλικὰ 60,
ἐξάμνην 35 καὶ τρίμνην 20.

ΑΜΕΡΙΚΗΣ: Ἐτησίᾳ δολλάρια 4, ἐξάμνην 2
καὶ τρίμνην 1.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ. ΤΩ. 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰοῦντο μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 39ος

Ἀθῆναι 21 Μαΐου 1932

Ἔτος 54ον.—Ἀριθ. 25

ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

Εἶναι σ' ὅλους πιά σήμερα γνω-
στὸ ὅτι ὅλα τὰ πολιτισμένα κράτη
δίνουν ἰδιαίτερη σημασίαν σὲ κάθε τι
ποῦ σχετίζεται μὲ τὴν παιδικὴν ἡλι-
κίαν. Περιττὸ νὰ σὰς πῶ γιὰ τὰ σχο-
λεῖα ποῦ παντοῦ γίνονται στὶς καλύ-
τερες τοποθεσίαι καὶ πλουτίζονται
μὲ θέατρα, κινηματογράφους, λου-
τρά, κήπους κτ' ὅτι ἄλλο μπορεῖ
νὰ τὰ κάνῃ ἀληθινὸ
παράδεισον γιὰ τὰ παι-
διά. Ἐπειὶ οὐδ' ὅμως, παλάτια σωστά, ἔχο-
με τώρα καὶ στὸν τό-
πο μας, καὶ σεῖς βέ-
βαια τὰ ξέρετε καλύ-
τερα. Περιττὸ ἐπίσης
νὰ σὰς πῶ γιὰ τίς διά-
φορές ὁργανώσεις ποῦ
φροντίζουν γιὰ τὸ φα-
γητό, γιὰ τὸ ντύσιμο
καὶ γιὰ τὴν νοσηλείαν
τῶν φτωχῶν παιδιῶν.
Ἐχομε κτ' ἐδῶ τὸ
περίφημον Πατριωτικὸν
Ἰδρυμα, ποῦ, καθὼς
ξέρετε, φροντίζει σὰ
δεύτερη μάννα γιὰ τὰ
φτωχὰ παιδάκια.

Θὰ σὰς πῶ ὁμως
σήμερα γιὰ ἕναν ἄλ-
λο θεσμό, γιὰ τὴν
«Παιδικὴν Ἀστυνομίαν»
τοῦ Βερολίνου.

Ἐδῶ πιά δὲν πρό-
κειται γιὰ τὴν ὑπο-
στήριξιν τῶν φτωχῶν
παιδιῶν, ἀλλὰ γιὰ τὴν
προστασίαν καὶ γιὰ τὴν
σωτηρίαν τῶν κακῶν
παιδιῶν ποὺ εἶναι ἄλλο.

Ὑπάρχουν βέβαια,
μέσα στὰ τόσα παιδιὰ
τοῦ κόσμου, καὶ με-
ρικὰ ποῦ δὲν εἶναι ἀ-

πλῶς ζωηρὰ καὶ ἄταχτα, ἀλλὰ
καθαυτὸ δύστροπα καὶ μὲ χαρακτη-
ρα κακὸ καὶ ἀτίθασο. Ἐπειὶ παι-
διὰ λ. χ. δὲ διστάζουν νὰ σηκωθοῦν
νὰ φύγουν ἀπὸ τὸ σπῆτι τους ὕστερα
ἀπὸ ἕνα τσουχτερὸ μάλλωμα τοῦ πα-
τέρα ἢ τῆς μητέρας· ἴσως δὲν θὰ δι-
σταζάν τὰ δυστυχισμένα αὐτὰ πλά-
σματα καὶ νὰ κλέψουν κάτι γιὰ νὰ
συντηρηθοῦν, — καὶ ὅταν κάνει κα-
νεὶς ἕνα βῆμα στὸν κατήφορο, τὰ πα-
ρακάτω, δυστυχῶς, εἶναι εὐκολώτερα.

Τί πρέπει λοιπὸν νὰ γίνῃ γι' αὐ-
τὰ τὰ παιδιὰ; Σὲ μερικὰ κράτη γί-
νεται ἀπλοῦστατα αὐτό: Ὁ πρῶτος
ἀστυφύλακας ποῦ θὰ τὰ συναντήσῃ,
τ' ἀρπάζει καὶ τὰ πηγαίνει στὸ τμή-
μα. Ἐκεῖ θὰ τὰ ἀνακρίνουν τὸ παιδί
καὶ ἢ θὰ τὸ τιμωρήσουν ἢ θὰ τὸ ἀ-
φήσουν ἐλεύθερο. Μὰ καὶ ἂν τὰ φή-
σουν ἐλεύθερο, τί ὠφελεῖ. Τὸ παιδί
ἀγριεύει, γίνεται πιδὶ δύστροπο ἀκόμα,
ὁ καλὸς δρόμος καὶ ἡ μετάνοια τοῦ
φέρνουν πιά τρόμο καὶ ἀποστροφή.

Καὶ μόνο νὰ ἰδῇ τὸ
κασκέτο τοῦ ἀστυφύ-
λακα, τὸ πιάνει ὁ φό-
βος καὶ γίνεται κακὸ.
Ἐγὼ τοῦλάχιστο δὲ
θὰ ξεχάσω ποτὲ τὸν
«παιδονόμο», ποῦ εἶ-
χαμε στὰ παιδικὰ μου
χρόνια στὴ μικρὴ ἐ-
παρχίαν μας: ἦταν ὁ
πιδὶ ἄγριος ἄνθρωπος
τοῦ τόπου καὶ γύριζε
πάντα μ' ἕνα συρμα-
τόπλεχτο βούρδουλα
στὸ χέρι. Σωστὸ κνοῦ-
το. Κι' ὅσα παιδιὰ τὸν
εἶχαν δοκιμάσει, ἐδά-
κρυσαν καὶ μόνο ποῦ
τὸ θυμόνταν. Καὶ θυ-
μοῦμαι καλὰ ὅτι πολ-
λὰ παιδιὰ μελετοῦσαν
κρυφὰ χίλιες δυὸ ἐκ-
δικήσεις: νὰ τοῦ πε-
τάξουν μιὰ μεγάλην
πέτρα στὸ κεφάλι, νὰ
τὸν ρίξουν στὸ ποτάμι,
νὰ τοῦ κάμουν μιὰ
παγίδα νὰ πέσῃ μέσα
σὲ λάκκο μὲ ἀσβέστη!
Παιδιάτικα πράγματα,
ἀλλὰ πόσο ἀπέχουν
ἐλ' αὐτὰ ἀπ' τὸ ἀλη-
θινὸ ἔγκλημα!

Λοιπὸν ὅχι! Τὰ
παιδιὰ θέλουν τὸν τρό-
πο τους, καὶ τὸν τρό-

«Ἐκεῖ ποῦ γυρίζουν στὸ δρόμο δυὸ παιδάκια παραστρατημένα...»
(Σελ. 290, στ. α').

πο αυτόν τον βρήκε, νομίζω, με πολλή επιτυχία ή αστυνομία του Βερολίνου. Ίδρυνε την «Παιδική» Αστυνομία» που αποτελείται από γυναίκες. Αλήθεια, οι γυναίκες ξέρουν πιά καλά να πλησιάζουν το ξαγριεμένο παιδί και να το μερεύουν. Όχι πιά κάσκες και σπαθιά και βούρδουλας, ούτε φόβος και τρόμος στο πλήρ-αίσμα της εξουσίας. Εκεί που γυρίζουν στο δρόμο δυο παιδάκια πα-

«Θα το πάρουν μαζί τους και θα το πάνε στο ειδικό ίδρυμα του κράτους». (Σελ. 290, στ. α'.)

ραστρατημένα, οι γυναίκες-αστυφύλακες τα πλησιάζουν και τους πιάνουν κουθέντα. Τί γυρεύουν εκεί και γιατί έφυγαν απ' το σπίτι τους; Το παιδί εδώ δεν άγριεύει. Στη γυναίκα με το γλυκό τρόπο θα ιδη μια δεύτερη μάνα, ίσως θα δακρύσει συγκινημένο και θα της πη μ' έμπιστοσύνη τον πόνο του. Τα παρκά-

«Πινakoθήκες, με εικόνες που ενδιαφέρουν τα παιδιά.» (Σελ. 290, στ. α'.)

τω πιά είν' εύκολα: "Η το παιδί θα θελήσει να γυρίσει σπίτι του κι' ή αστυνόμενα θα το πιάει να το δώσει στη μάνα του, χωρίς το παιδί να καταλάβει πως έπεσε στα χέρια της εξουσίας· ή στις πιά δύσκολες περιστάσεις, το παιδί θα κρατήσει το πείσμα του και δε θα γυρίσει στο σπίτι του. Τότε θα το πάρουν μαζί τους έντελως φιλικά, σαν αληθινές μητέρες, και θα το πάνε στο ειδικό

ίδρυμα του κράτους, ένα είδος οικοτροφείου για τα παραστρατημένα παιδιά, όπου σιγά-σιγά το παιδί θα βρή τον καιρό να ήσυχάσει, και με τη στοργική πάντα καθοδήγηση, να πεθυμήσει μόνο του το σπίτι του και τους δικούς του

Το κυριώτερο είναι ότι όλη αυτή ή ευεργετική υπηρεσία γίνεται χωρίς το παιδί να καταλάβει ότι «μπήκε στη φυλακή»—γιατί τί άλλο παρά φυλακή είναι αυτό το οικοτροφείο, αλλά φυλακή οργανωμένη σύμφωνα με τις απαιτήσεις του σύγχρονου πολιτισμού. Έτσι, εκεί μέσα έχουν αρκετά πράγματα που μπορούν να διασκεδάσουν τους μικρούς φυλακισμένους, πρόχειρα παιχνίδια, πινακοθήκες με εικόνες που ενδιαφέρουν τα παιδιά, βιβλιοθήκες κλπ. Κι' όταν το παιδί γυρίσει στο σπίτι του, θα ξεχάσει εύκολα το σφάλμα του και την περιπέτειά του, γιατί δε θάχει τί φριχτή έντυπωση της τιμωρίας, του αστυφύλακα και της φυλακής, που αλλοιώνει θάμενε στη μνήμη του ο θλιβερός ίσκιος και θα το παρακολουθούσε ίσως σε όλη του τη ζωή.

ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ ΕΓΙΝΕ ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΔΙΗΓΗΜΑ

Ο θεός μας είναι τώρα συνταξιούχος γυμνασιάρχης. Μά' δλοι όσοι τον βλέπουν με το ψηλό παραστέμμα του, με τα πλούσια λευκά του μουστάκια και το σταθερό ακόμη βάδισμά του, τον περνούν για απόστρατο συνταγματάρχη ή στρατηγό. Γιατί αλήθεια ήταν γεννημένος για στρατιωτικές και αίγουρα θα ήταν σήμερα στρατηγός, αν... Αλλά ή τύχη τάφερε ανάποδα και του έδωσε πρόωρα δλα τα χρυσά όνειρα κι' δλα τα χρυσά γαλόνια.

Αυτή την κακοτυχία ο θεός δεν την έχει χωνέψει ακόμη, μ' δλα του τα χρόνια, και φαίνεται πως θα πάει μ' αυτόν τον καιρό. Κι' έχει διηγηθεί σ' όλους μας τόσες φορές αυτό το απόσπασμα της βιογραφίας του—καθαυτό το κλειδί της βιογραφίας του—ώστε εύκολα κι' εγώ μπορώ ν' αναπαραστήσω τη διηγηση του, ακριβώς σ' ή τον άκουγα τώρα δα νά μωυ την εξιστορή.

—Ημουν λοιπόν, λέει ο θεός, μαθητής στη Στρατιωτική Σχολή, που λειτουργούσε τότε σ' ένα ώρατο νησί, και το χρόνο εκείνο έδραξα την τρίτη τάξη, ώστε λίγοι μήνες με χώριζαν από την πολυπόθητη ήμέρα όπου θα φορούσα το χρυσό γαλόνι του ανθυπολοχαγού. Ακόμη πρέπει

νά σ' ής πω πως ήμουν ο πρώτος μαθητής, γιατί κι' είχα το βαθμό του έπιλοχία και τον τίτλο του άρχηγού της τρίτης τάξης. Κι' αφού όλοι οι μαθητές από τις κατώτερες τάξεις όφείλουν νά υπακούουν στους άνωτέρους, φυσικά ήμουν κι' άρχηγός όλων των μαθητών. "Ε, δέν ήταν και μικρό πράγμα, νά διατάξω ήκάτόν έκατόν πενήντα συνονηλίκους σου, νέους της σειράς σου—κι' αυτό μόνο και μόνο έπειδή ήσουν ο καλύτερος μαθητής! Μά φαίνεται πως δέν ήμουν κακός προϊστάμενος κι' όλοι οι συμ-μαθητές μου μ' άγαπούσαν και μωυ είχαν μια άφοσίωση, που άληθινά με συγκινούσα βαθύτατα!

Μακάρι όμως νά μ' ή συγκινούσε και τόσο. Γιατί αυτό ακριβώς, τ' ή μ' άρέσει δηλ. νά είμαι δημοφιλής κι' άγαπητός, ήταν ή καταστροφή μου. Θά ιδήτε.

Εκείνο τον καιρό πέραμε «έξοδο» κάθε Κυριακή, σύμφωνα με τον Κανονισμό της Σχολής, από τις δυο τάπογευμα ίσαμε τις έπτά το βράδυ. Σκορπίζαμε τότε στην πόλη και με πολλή εύχαρίστηση έπιδεικνύαμε τις κομψές μας στολές με τα χρυσοκέντητα νούμερα στις έπωμίδες: ένα, δύο ή τρία. Ίδιως έμεις που είχαμε τον αριθμό τρία κι' όλοι πιά ήξεραν ότι φέτος βγαίναμε άξιωματικοί. Κοιτάζαμε λοιπόν νά χρησιμοποιήσουμε όσο μπορούσαμε καλύτερα αυτές τις πολύτιμες πέντε ώρες, που μ' ή την έδιναν σ' ήθεο δώρο, μόνο κάθε βδομάδα: "Αλλοι πήγαιναν σ' έγνωστά τους σπίτια και διασκεδάζαν· άλλοι, που δέν είχαν γνωριμίες στον τόπο, έκαναν έναν περίπατο, ή καθόνταν στο ένα από τα δυο έκλεκτά παραθαλάσσια κέντρα του τόπου, όπου σύχναζε κι' ο καλύτερος κόσμος της έπκρηξης· και τέλος άλλοι—αυτοί οι «άλλοι» ήταν που μ' ήσαν στο λαιμό τους...

Αυτοί οι άλλοι έννοούσαν νά γλυντήσουν σωστά αυτές τις πέντε ώρες. Πήγαιναν λοιπόν σ' έκαμμιά έξοχή, έτρωγαν κι' έπιναν έλεύθερα, χωρίς νά φοβούνται το μάτι του Φρουράρχου ή του Διοικητή, πετούσαν τα πηλίκια και τα σπαθία τους, χόρευαν και πηδούσαν σαν κατόικια, που έχουν μεθύσει από έλευθερία και ύπαιθρο, κι' όταν τέλος πλησίαζε ή ώρα του γυρισμού και του βραδινού προσκλητηρίου, συγυριζόνταν όσο μπορούσαν καλύτερα και γυρίζαν δύσθυμα στη φυλακή τους.

Μια Κυριακή όμως, το κέφι βάστηξε και στο γυρισμό κι' οι συμμαθητές μας οι γλεντζέδες μπήκαν στην πόλη τραγουδώντας όλοι μαζί, άγκα-

λιασμένοι ο ένας με τον άλλο από τους ώμους (έν' ήξεραν ότι ο Κανονισμός άπαγορεύει το περπάτημα «πλέγδην», δηλαδή άγκαλιαστά), όπως τ' έκαναν κι' οι ναύτες από τα ναπολιτάνικα καράδια, που έρχόνταν στο λιμάνι κάθε τόσο.

Και δέν έφτασε αυτό. Περνώντας από ένα σταυροδρόμι. είδαν ένα φανάρι του δήμου—φανάρι πετρελαίου, γιατί το ηλεκτρικό δέν ήταν ακόμη τότε τόσο κοινό άγαθό—που έσβυε λιποθυμισμένο, ίσως γιατί δε θάχε πιά πετρέλαιο.

—Ανέβα νά τ' ανάψω! έίπε ένας γελώντας.

—Στάσου νά τ' ανάψω εγώ! έίπε άλλος.—Όχι εγώ!

Κι' ένας άλλος πήρε γελώντας στο χέρι μια πέτρα από το δρόμο κι' έίπε:

—Κοιτάτε πως θα τ' ανάψω εγώ, χωρίς ν' άνεθώ!

Και πριν προφτάσει κανείς νά τον κρατήσει, πετά την πέτρα και ρίχνει κάτω συντρίμματα τα γυαλιά του φαναριού.

Αυτό ήταν δυστύχημα. Μονομιάς όλοι κατάλαβαν ότι το κέφι τους είχε παρασύρει σ' έπράξη που μπορούσε νά είχε θλιβερές συνέπειες, και γύρισαν στη Σχολή βιαστικά και σ' άεματισμένοι.

Την άλλη μέρα, ο Δήμαρχος έστειλε άναφορά στη Σχολή κι' ο Διοικητής έβγαλε Ήμερησία Διαταγή: «Ορίζομεν από της προσεχούς Κυριακής, ώρας έξόδου από δύο μέχρι πέντε μ. μ.».

Αυτό ήρθε σαν κεραμίδα! Το νά μ' ήλαττώσει αυτές τις πολύτιμες κι' ακριβές ώρες από πέντε σ' έτρείς, ήταν βέβαια σκληρό. Αλλά το νά μ' ή κόψη τις δυο πιά πολύτιμες, από τις πέντε ως τις έπτά, που μαζεζόταν όλος ο κόσμος στα κέντρα, που γινόνταν οι βίσιτες στα σπίτια, που είχαν τέλος όλο το θέλητρο από το σουρούπωμα και το δειλινό, και νά μ' ή κλείνει μέσα την ώρα ακριβώς που όλος ο κόσμος έδρανε έξω νά ξεσάσει—αυτό πιά ήταν όχι σκληρό, αλλά άπάνθρωπο. και σ' όλους μας φάνηκε άβάσταχτο!

Ίσως δέν θα μ' ήκανε έντύπωση αν μ' ήριζε δυο ώρες μελέτη παραπάνω ή μερικές ώρες άσκήσεις και γυμνάσια. Μά αυτό το μέτρο μ' ή χτυπούσε στο πιά εύαίσθητο μέρος, μ' ή άφαιρούσε την έλπίδα μας και την έβδομαδιαία παρηγοριά μας—γι' αυτό έρριξε τη Σχολή σ' έγενικό πένθος. Ένα μουγκό ήφαισταιό έβραζε σ' όλες τις τάξεις κι' έπικρατούσε παντού, εκείνες τις ήμέρες, μια

περίεργη ήσυχία και σιωπή. Κανείς δέν είχε το κέφι νάταχτήση, γιατί όλοι είχαν το νού τους στη μεγάλη «συμφορά» που μ' ή είχε χτυπήσει. Θεέ μου, που έμελλε νά ξεσπάσει;

Ήταν Σάββατο κι' από την έπομένη θα έφαρμοζόταν ή νέα διαταγή του Διοικητή, νά βγαίνουμε στις δυο και νά γυρίζουμε στις πέντε. Το Σάββατόβραδο δέν είχαμε μελέτη, γιατί συγυριζόμαστε κι' έτοιμαζόμαστε για την Κυριακή. Έπρεπε νά είμαστε κου-

ρεμένοι, γυαλισμένοι, «του κουτιού» για την πρωινή έπιθεώρηση της Κυριακής, για την Έκκλησία, όπου πηγαίναμε με τα γαλάζια λοφιάκια μας στα πλίκια (φυσικά, σ' τετράδες πηγαίναμε, σ' τετράδες γυρίζαμε, δέν είμαστε έλεύθεροι), και για το γεύμα της Κυριακής, όπου έπερνε μέρας, κατά το έθιμο, κι' ο Διοικητής κι' οι καθηγητές της Σχολής, κι' όπου μ' ή έβγαζαν κι' ένα μικρό λόγο.

(Ακολουθεί) Μ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΘΗΡΙΟΤΡΟΦΕΙΟ ΧΑΡΡΥ ΚΟΜΠΛΕΝ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΙΔ'.

Η Φουντούκω, ή μαϊμού, χωρίς νά τη νοιάζει για τις κατάρες του φυλακισμένου Χοντρομύταρου—γιατί ούτε τις άκουγε, ούτε τις φανταζόταν—τριγύριζε χαρούμενη έδω κι' εκεί. Πότε για νά βοή τίποτα νά φάη, πότε για νά χωνέψει περπατώντας, πότε για νά ιδη κανένα πράγμα άξιοπερίεργο.

Έτσι βρέθηκε απέξω από μιά αυλή, όπου μια γυναίκα άπλωνε διάφορα ρούχα για νά στεγνώσουν. Στάθηκε και κρυφοκοίταζε. Σ' έ λίγο ή

γυναίκα μπήκε μέσα στο σπίτι και τα ρούχα έμειναν μονάχα. Τότε της Φουντούκω της ήρθε μια ιδέα.

«Αν πάω, έίπε, μερικά απ' αυτά τα ρούχα και τα φορέσω, δέν θα γίνω... άνθρωπος; Γιατί τί διαφέρω τάχα απ' τους ανθρώπους; Μόνο που εκείνοι είναι ντυμένοι και εγώ γυμνή. Δηλαδή, καθαυτό γυμνή—όπως οι άνθρωποι όταν βγάζουν τα ρούχα τους—εγώ δέν είμαι· γιατί έχω τη γούνα μου. Αλλά ίσα-ίσα αυτή ή γούνα δείχνει πως είμαι μαϊμού. Θά την κούψω λοιπόν με ρούχα κι' έτσι θα φαίνομαι σαν άνθρωπος».

Ανόητη Φουντούκω! ένόμιζε πως το ρούχο κάνει τον άνθρωπο, ή πως το ράσο κάνει τον παπά, και δέν συλλογιζόταν πως οι άνθρωποι κάνουν τα ρούχα που φορούν, και πως το ζώο, που δέν ξέρει νά κάνει ρούχα, ή, τι κι' αν φορέσει, πάντα ζώο θα είναι και... θα φαίνεται!

Μπήκε λοιπόν κρυφά στην αυλή, διάλεξε όσα ρούχα της χρειαζόνταν, έφυγε σαν την κλέφτρα—και μήπως δέν ήταν;—και πήγε σ' έν' απόμωρο για νά τ' αφορέσει.

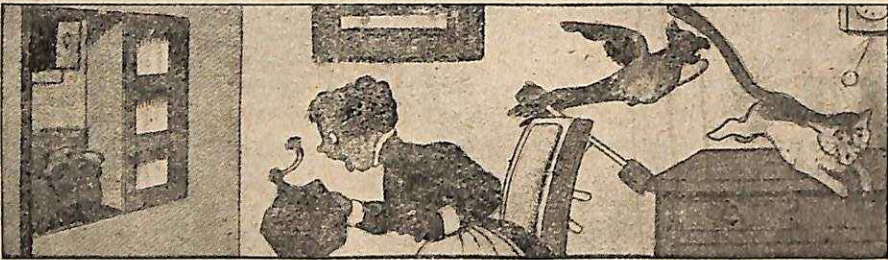
Και νά την τώρα με το πανταλονάκι της, με τις κάλτσες της, με το μπουστό της, και με το σακάκι της. Πήρε κι' ένα μαστούνη στο χέρι κι' άρχισε νά τριγυρίσει καμαρωτή και κορδωμένη.

«Τώρα είμαι άνθρωπος, έλεγε. Δεν έχω ανάγκη να κρύβουμαι, ούτε να περπατώ με τα τέσσερα. Ποιός θα μου μιλήσει, ποιός θα με πειράξει; Οί άνθρωποι δεν γυρίζουν ελεύθερα όπου θέλουν; Δεν κάνουν ό,τι θέλουν; Και δεν έχουν όλα τα ζώα στην εξουσία τους;».

‘Αλήθεια! Τα ζώα που έβλεπαν τη μαϊμού με τα ρούχα, την έπαιρναν, φαίνεται, γι’ άνθρωπο κι’ έφευγαν για να κρυφτούν μην τὰ πιάσει και τὰ σκλαβώσει. ‘Ανθρωπο όμως δεν απάντησε κανένα, γιατί εκεί-πέρα ήταν έρημιά.

Τριγυρίζοντας, βρήκε χάρω ένα ψαδάκι και τὸ φόρεσε. Σὲ λίγο

έφτασε απέξω από ένα σπίτι. «Νά, είπε, έδω-μέσα κατοικούν άνθρωποι. ‘Ηθελα νάβλεπα, τί εντύπωση θὰ τοὺς κάνω; Θα... με γνωρίσουν;».

Και σκαρφάωσε ως ένα παράθυρο και κρυφοκοίταξε μέσα από τὰ γυρτά παραθυρόφυλλα.

Στην κάμαρα εκείνη ήταν μιὰ γυναίκα που άλεθε καφέ, μιὰ γάτα που στεκόταν κοντά της και την κοίταζε, κι’ ένας παπαγάλος που έκανε γυμναστική γύρω στο κλουβί του.

‘Η Φουντούκω άνοιξε λιγάκι τὰ παραθυρόφυλλα και πρόβαλε τὸ κεφάλι της.

‘Η γυναίκα, η γάτα κι’ ο παπαγάλος άκουσαν τὸν κρότο και στράφηκαν πρὸς τὸ παράθυρο... ‘Ω, τί έγινε άμα είδαν εκείνο τὸ σκυλάκρο!.. ‘Η γυναίκα έρριξε κάτω τὸ μύλο τοῦ καφέ, η γάτα έφυγε με τὰ τέσσερα νιαουρίζοντας άγρια, κι’ ο παπαγάλος πέταξε τρομαγμένος με κάτι στριγγλιές, που φοβήθηκε κι’ η Φουντούκω.

— Βοήθεια! φώναξε η γυναίκα.

— Βοήθεια! φώναξε κι’ ο παπαγάλος, που ξανάλεγε ό,τι άκουγε.
(‘Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

Η ΚΟΚΕΤΤΑ

Τὰ πιὸ απλά, τὰ πιὸ άσήμαντα πράγματα είναι εκείνα που πληγώνουν κάποτε βαθύτερα τὴν παιδική καρδιά. Κι’ αὐτὸ πιστοποιήθηκε για μιὰ φορά ακόμα με τὴν παρακάτω ιστορία που μου διηγήθηκε η κυρία Μίνα. Καθὼς τριγυρίζαμε κείνο τὸ πρωτὶ για νὰ μου δείξει τὰ νέα φυτώρια στὸ άπέραντο κτήμα της, τὴν προσοχή μου τράβηξε ένα σπιτάκι μοναχικό, πνιγμένο στ’ άγρόκλημα και σκιασμένο από φουντωτές καταπράσινες άμυγδαλιές.

‘Η κυρία Μίνα μου εξήγησε πὼς χρησίμευε για διαμονή στὸν έπιστάτη τους που ζούσε εκεί με τὴν γυναίκα του και τὸ παιδάκι τους, ένα χαριτωμένο καστανό άγοράκι έφτά-όκτώ χρονῶ, που μόλις τὸ πήρε η ματιά μου από μακριά, γιατί, ὅπως παρατήρησα, η παρουσία μας τῶκανε ν’ άνεβῇ βιαστικά τὴ σκαλίτσα και νὰ χωθῇ μέσα.

— ‘Ερρίκο, τοῦ φώναξε η κυρία

Μίνα, νὰ σὲ δῶ, παιδί μου. Ρικάκι, στάσου!

Μὰ ὁ μικρὸς εἶχε γίνει άφηντος πιά. Κείνη τὴ στιγμή μᾶς πλησίασε η μητέρα του, μιὰ δροσερή νέα, που στάθηκε μπροστὰ μας ντροπαλά και χαιρέτησε με σεβασμό. Εἶχε αντίληφθει ὅλη τὴ σκηνὴ πούγινε με τὸ γιό της κι’ εἶπε στενοχωρημένη:

— Τί θὰ γίνουμε, κυρία, μ’ αὐτὸ τὸ παλιόπαιδο, κι’ ἐγὼ δὲν ξέρω. Δὲν λείει νὰ βάνη μυαλό. Μανία τοῦ μπήκε με δαυτο! Και σὰν τοῦ εἶπαμε, για νὰ τὸ πάρη άπόφαση πιά, πὼς εἴσεis τὸ θελήσατε ἔτσι, τάχα φρονίμεψι; Σὰς εἶδε και πῆρε δρόμο. Τὸ άμυαλο, τὸ θεότρελλο!

— Μὴ λὲς τέτοια λόγια για τὸ παιδί, τῆς εἶπε με μιὰ φωνὴ γλυκειά, ὅλο καλὸσύννη, η κυρία Μίνα. ‘Η λύπη του θὰ σβήσῃ σιγά-σιγά. Εἴρεis καλά ὅτι μόνο ἡμεῖς φταίμε σ’ αὐτὴ τὴν ιστορία. Πού νὰ φανταζόμαστε ὅμως τὸ κακὸ που θὰ κάνανε σ’ αὐτὴ τὴν τρυφερή, θάψα ψυχὴ;

Κι’ η κυρία Μίνα, καθὼς άπομα-

κρυνόμαστε άπ’ τὸ σπιτάκι, ἱκανοποιώντας τὴ δίκαιη περιέργειά μου, άρχισε νὰ διηγέται.

‘Ενα βράδυ, πρὶν τρεῖς μῆνες περίπου, τὴν ὥρα που ὁ Χρῆστος, ἐέπιστάτης μας, με τὸν ‘Ερρίκο γύριζαν στὸ σπίτι τοὺς ψωνισμένοι, εἶδαν ὅτι ἕνας ξένος σκύλος τοὺς άκολουθοῦσε. Στὴν ἀρχὴ δὲν τοῦ δώσανε προσοχή. ‘Αλλ’ ἡ ἐπιμονὴ τοῦ ζώου νὰ βαδίζει μετ’ ὅσους τοὺς, τοὺς ἔκανε νὰ ξαναστραφούν. ‘Ο ἐπιστάτης μας πρόσεξε μὴπως γνώριζε αὐτὸ τὸ σκύλο; μὰ ὄχι, δὲν τὸν εἶχε ξανα-δεῖ ποτὲ.

‘Ηταν ένα ζῶο με μιὰ άδυναμία υπερβολικὴ, κοκκαλιάρικο, χωρὶς πνοή. Γύρισε τότε και τῷδιωξε. ‘Εκείνο άπομακρύνθηκε λίγα βήματα και περίμενε. Μόλις ὅμως αὐτοὶ ξανάρχισαν νὰ περπατοῦν, νὰ τὸ πάλι πίσω τους! ‘Ο Χρῆστος ἔκανε νὰ πάρη πέτρα, άμέσως ὁ σκύλος τραβήχτηκε. ‘Αλλὰ καθὼς γύρισαν νὰ προχωρήσουν, βρέθηκε πάλι στὰ πόδια τους!

‘Ολη αὐτὴ ἡ σκηνὴ κίνησε ζωνηρὸ τὸ ενδιαφέρον τοῦ ‘Ερρίκου για τὸ φτωχὸ ζῶο. Κρατημένος άπ’ τὸ χέρι τοῦ πατέρα του, που τὸν τραβούσε βιαστικά, γύριζε κάθε τόσο νὰ δῇ ἂν πηγαίνει κοντὰ ὁ σκύλος. Κι’ ὅσο ἔβλεπε νὰ τοὺς άκολουθῇ βῆμα πρὸς βῆμα, φώναζε ὀλοένα χαρούμενα: «‘Αχ, νάτος πατέρα, νάτος! ἔρχεται πάλι!» ‘Ωσπου σιγά-σιγά άρχισε κι’ ὁ Χρῆστος νὰ τὸν λυπάται. Και τὸν φώναζε. ‘Ο σκύλος πλησίασε άτολμα. Μόλις ὅμως τὸν χάιδεψε εκείνος και τοῦ εἶπε «ἐμπρός, ἔλα!», κούνησε τὴν οὐρὰ του κι’ άρχισε νὰ τρέχῃ μπροστὰ άπ’ τὰ νέα του άφεντικά καταχαρούμενος. ‘Οταν ἔφτασαν στὸ σπίτι, τοῦ κάνανε ὅλοι χίλιες-δύο περιποιήσεις κι’ άφ’ ὃ σκύλος ἔφαγε καλά, άποκοιμήθηκε κουλουριασμένος σὲ μιὰ γωνιά.

‘Η χαρὰ τοῦ μικροῦ ‘Ερρίκου για τὸν καλὸ φίλο που τοῦ χάρισε κείνο τὸ βράδυ ὁ πατέρας του, ἦταν άπερίγραπτη. Δὲν ἔπαυε νὰ διηγείται στὴ μητέρα του πὼς τοὺς άκολουθοῦσε στὸ δρόμο, πόσο λυπημένος τραβιόταν ὅταν τὸν ἔδιωχναν και πόσο χάρηκε ὅταν στὸ τέλος ὁ πατέρας του συγκάτενεψε νὰ τὸν πάρουν. ‘Ολ’ αὐτὰ τὰ μάθαμε τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωτὶ άπ’ τὸν ἴδιο τὸν ἐπιστάτη μας, κι’ ὅπως ἦταν φυσικό, τοῦ ἐπιτρέψαμε νὰ κρατήσῃ τὸ σκύλο.

Μὲ τὴν καλὴ τροφὴ και τὴν περιποίησιν, σὲ λίγο διάστημα, αὐτὸς ἄλλαξε ὅλως-διόλου. Τὰ πλευρά του γέ-

μισαν, τὸ τρίχωμά του ἔγινε στιλπνὸ, τὰ μάτια του κι’ οἱ κινήσεις του ἦταν τώρα ὅλο ζωή.

‘Ο ‘Ερρίκος τρελλαινόταν νὰ παίξῃ μαζί του. Μοιραζόταν μ’ αὐτὸν τὸ ψωμί του, παράθαιναν στὸ τρέξιμο, ἤθελε νὰ τὸν μάθῃ νὰ κάθεται «σούζο» κι’ ὅταν εκείνος ἀντιστεκόταν, τὸν μάλωνε με λόγια χαδιάρικα, τρυφερά. ‘Αλλὰ κι’ ὁ Χρῆστος ἔλάτρευε τώρα τὸ ζῶο. Τὸ εἶχε βγάλει Κοκέττα κι’ ἔλεγε συχνά: «αὐτὸ τὸ ζῶο είναι ἔξυπνο σὰν ἄνθρωπος. Μόνο ἡ μιλιὰ τοῦ λείπει.» Τοῦ εἶχε κάνει κι’ ένα ὁμορφο περιλαίμιο πέτσινο, που εἶχε ἂπάνω σὲ μιὰ πλακίτσα μετὰλλινη χαράγμένες αὐτὲς τὲς λέξεις: «‘Ονομάζεται Κοκέττα, ἀνήκει στὸν ἐπιστάτη Χρῆστο», κι’ ένα ξύλινο σπιτάκι, πολὺ νόστιμο, για νὰ κοιμάται.

‘Αλλὰ δὲν πέρασαν δύο μῆνες και τὰ πράγματα άρχισαν ν’ ἀλλάζουν. ‘Η Κοκέττα μᾶς φνέρωσε μερικὰ ἑλαττώματα πολὺ κακά. Πρωτὰ-πρῶτα φώναζε μετ’ ὅσον παρμικρὸ τὴ νύχτα και σήκωνε ὅλους τοὺς ἄλλους σκύλους μας στὸ πόδι. Γαύγιζαν αὐτοί, γαύγιζαν και τὼν γειτόνων και χαλοῦσαν τὸν κόσμο άπ’ τὲς φωνές. ‘Ηταν βραδυές που δὲ μᾶς άφηναν νὰ κλείσουμε μάτι. Πάντα ὅμως τὸ σύνθημα τῷδινε ἡ Κοκέττα.

‘Επειτα ἦταν τρομερὰ λαίμαργη. ‘Η μαγειρίσα διαρκῶς ἔκανε παρό-πωνα πὼς τὸ σκυλὶ τριγύριζε ὅλη μέρα σχεδὸν ἔξω άπ’ τὴν κουζίνα, μπερδευόταν στὰ πόδια της και καιροφυλακτοῦσε πότε θὰ ξεχάσῃ κάτι στὴ μέση για ν’ ἀπλώσῃ τὸ μικρὸν λαϊμό του μ’ ἐπιτηδειότητα και νὰ τ’ άρπάξῃ. Κι’ ὅταν οἱ ὑπηρέτες ἀναγκάζονταν νὰ τὸ χτυπήσουν για νὰ φύγῃ, πήγαινε και στριμωχόταν σὲ μιὰ γωνιά, κλαθμυρίζοντας τόσο άσχημα, τόσο ἔκνευριστικά, που μᾶς ἀναστάτωνε ὅλους στὸ σπίτι. Τρόμαζε ὁ καιμένος ὁ Χρῆστος νὰ τὸ περιμαζέψῃ. ‘Η Κοκέττα ἀρνιόταν νὰ τὸν άκολουθήσῃ κι’ άγρίευε κάθε φορά που τῆς ἔδειχνε τὸ μπαστούνι του...

Μᾶς εἶχε γίνει κακὸς μπελάς, κι’ ὅλο τὸ βλέπαμε πὼς ἔπρεπε νὰ λείψῃ. ‘Ο Χρῆστος λυπημένος, ἀλλὰ βλέποντας κι’ αὐτὸς τὴν ἀνάγκη, γύρευε νὰ τὴ δώσῃ σὲ κανένα γνωστό του, που νὰ κάθεται ἄλλοῦ, μὰ κανέναν δὲν τὴν ἤθελε. Τότε άποφάσισε νὰ τὴ στείλῃ μακριά κι’ ἔνέθεσε σὲ κάποιον φίλο του ἄμειξά νὰ πάρῃ τὸ σκυλὶ και νὰ τὸ ἀφήσῃ σὲ κανένα ἑρμηκὸ μέρος, ὥστε νὰ χάσῃ τὰ ἔχνη μας. Κι’ ἔτσι ἔγινε. ‘Αλλὰ τὸ ἴδιο βράδυ ἡ Κοκέττα ξαναγύρισε!

‘Η άφοσίωσή της αὐτὴ μᾶς συγκίνησε, και παραδλέποντας τὰ ἑλαττώματά της, εἶπαμε νὰ τὴν κρατήσουμε, άφ’ ὃ συμφωνήσαμε με τὸ Χρῆστο νὰ τὴν ἔχῃ ὅλη μέρα δεμένη ἔξω άπ’ τὸ σπιτάκι της για νὰ μὴ μᾶς ἔνοχλῃ. ‘Εκεῖ ὁ ‘Ερρίκος, καθὼς μοῦ εἶπε ὕστερα ὁ πατέρας του, τὴν ἔμαθε νὰ κάθεται «σούζο», νὰ πηδᾷ μέσ’ άπ’ τὸ τόξο τῶν χειρῶν του, ακόμα και νὰ χαιρετᾷ. Κι’ ὅλα πῆγαιναν πάλι καλά.

‘Ενα μεσημέρι ὅμως ἡ Κοκέττα — πὼς τὰ κατάφερε νὰ κόψῃ τὴν ἄλυσίδα; — μπαίνοντας ὑπουλα στὴν κουζίνα, άρπαξε μπροστὰ στὰ μάτια τῆς μαγειρίσας ἕνα κοτόπουλο ψημένο. ‘Ε, μὰ αὐτὸ ἦταν πιά πάρα πολὺ! ‘Ο ἄδερφός μου, που είναι, ὅπως ξέρεις, ὁ κύριος τοῦ κτήματος αὐτοῦ, θύμωσε για καλὰ. Φώναξε άμέσως τὸν ἐπιστάτη και τοῦ εἶπε αὐστηρά: «‘Ενωθῶς αὐριο τὸ πρωτὶ νάχῃς πνίξῃ αὐτὸ τὸ ζῶο. Πρέπει νὰ λείψῃ άπ’ ἔδω ἐπιτέλους. Τὸ κατάλαδες;» ‘Εκείνος δὲν ἔφερε αντίρρηση. Παρ’ ὅλη τὴν ἄγápη του για τὸ ζῶο αὐτό, ἔβλεπε πόσο δίκιο εἶχε ὁ κύριός του κι’ ὑποσχέθηκε νὰ ἔκτελέσῃ τὴ διαταγή.

‘Οταν ὅμως τὸ βράδυ ἔκανε λόγο στὸ σπίτι του, ὁ ‘Ερρίκος που ἦταν μπροστὰ, χάλασε τὸν κόσμο άπ’ τὲς φωνές και τὰ κλάματα.

Τί, θὰ τοῦ στεροῦσαν και μ’ ἕνα τόσο σκληρὸ τρόπο, τὴν ἀγαπὴ μένη του συντροφιά, τὸν πιὸ πιστὸ και λατρετὸ του φίλο; Αὐτὸ δὲ θὰ γινόταν ποτὲ! ‘Αν ἔπρεπε νὰ τὸς πᾶν οἱ κύριοι, νὰ λείψῃ άπ’ τὴ μέση, καλύτερα νὰ φύγουν κι’ αὐτοί, νὰ πάνε νὰ ζήσουν ἄλλοῦ, μακριά, μὰ ὄχι νὰ τοὺς χωρίσουν. Κι’ ἔκλαιγε ὀλοένα με πύρινα δάκρυα, μ’ ἀκράτητα ἀναφιλητά.

Μετανοιωμένος ὁ πατέρας του που μίλησε μπροστὰ του χωρὶς νὰ σκεφθῇ, κοίταξε με τὴ γυναίκα του νὰ τὸν ἡσυχάσουν. Μὰ ἐπειδὴ ὁ μικρὸς δὲν ἔπαυε, ἀναγκάστηκε στὸ τέλος νὰ τὸν χτυπήσῃ... ‘Ο καιμένος ὁ Χρῆστος! ‘Οταν προχτὲς —γιατί μόλις προχτὲς κατὰ τὴν ἀνοίξαμε αὐτὴ τὴν ἡμερίδα — ἀναγκάστηκε νὰ μοῦ πῇ αὐτὲς τὲς λεπτομέρειες, φαινόταν πολὺ στενοχωρημένος μ’ ὅ,τι ἔγινε. «Κακίᾳ ὥρα θὰ ἦταν που τ’ ἀπάντησα στὸ δρόμο τὸ παλιόσκυλο και σκέφθηκα νὰ τὸ μαζέψω, μοῦ ἔλεγε. ‘Εγινε αὐτὸ αἰτία κι’ ἔσεis ἔνοχληθῆτε και τὸ δικὸ μου σπιτικό νὰ γίνῃ ἀνάστατο».

Δὲν είναι ὅμως ὅπως τὸ λείει. ‘Ισα-ἴσα ἡ ιστορία αὐτὴ με τὸ φτωχὸ ζῶο, που δὲ μᾶς ἔκανε στὸ κάτω-κάτω τό-

σο μεγάλο κακό, ὅσο, με τὴν ἀπερισκεψία μας, τοῦ κάνανε ἡμεῖς, μᾶς φανέρωσε τρανὰ τὴν πίστη και τὴν ἀφοσίωση τοῦ καλοῦ μας ἐπιστάτη, που θυσιάζοντας τὴ συμπάθειά του σ’ ἕνα ζῶο, που ἐπιτέλους ἔκλεινε τὸ εἶχε σώσει κι’ εἶχε κάθε δικαίωμα νὰ φροντίξῃ για τὴ ζωὴ του και νὰ τ’ ἀγαπᾷ, κι’ ακόμα πού, προτιμώντας νὰ λυπήσῃ τὸ παιδί του, παρὰ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ μᾶς κάποια ἐπιείκεια ἢ συμβιβασμό, πῆρε τὴν ἄλλη μέρα πρωτὶ-πρωτὶ τὴ σκύλα και τὴν ἐξαφάνισε στὸν ποταμό.

Φαίνεται ὅμως πὼς τὸ καθῆκον μίλησε πολὺ δυνατὰ στὴν καρδιά αὐτοῦ τοῦ πιστοῦ ὑπηρέτη.

‘Αλλὰ κάτι που με συγκίνησε ἀκόμα πιὸ βαθιά, είναι ἡ σκηνὴ που ἔγινε με τὸν ‘Ερρίκο άπ’ τὸ βράδυ.

Δίγῃ ὥρα πρὶν πλαγιάσει ὁ μικρὸς, — ὅπως μοῦ εἶπε ὁ πατέρας του, που τὸν παρακολούθησε κρυφὰ, — θέλησε ν’ ἀποχαιρετήσῃ για τελευταία φορά τὸν ἀγαπημένο του σύντροφο. ‘Ο σκύλος μισοκοιμόταν στὴ γωνιά του και τὸν πλησίασε ἀθόρυβα. ‘Εσκυψε τότε, τὸν χάιδεψε τρυφερά στὴ ράχη, στὸ κεφάλι, στὸ πρόσωπο, ἐνῶ εκείνος ἀνασηκώθηκε κουνώντας τὴν οὐρὰ του χαρούμενα. ‘Υστερα τὸν ἔβαλε νὰ τοῦ κάνῃ ὅσα παιχνίδια τὸν εἶχε μάθει, και κάθε τόσο, σφίγγοντας τὸν παράφορα, τοῦ ἔλεγε: «Κοκέττα, μικρούλα μου, Κοκέττα. Πού θὰ μοῦ πᾶς, καμάρι μου; Πῶς θὰ σὲ χάσω;»

Δέκα φορές ἔκανε νὰ τὴν ἀφήσῃ και πάλι ξαναγύριζε. Τέλος πῆρε τὴν ἀπόφαση και πῆγε νὰ πέσῃ. Ἐληνύχτα ὅμως δὲν ἔκλεισε μάτι άπ’ τὴν ταραχὴ του κι’ ἔτσι τὸ πρωτὶ που τὴν ἔπαιρνε ὁ πατέρας του, δὲν παραστάθηκε, ὅπως ἴσως θὰ τὸ ἐπιθυμοῦσε. ‘Αλλὰ καλύτερα, γιατί θὰ τοῦ στοίχιζε περισσότερο.

Σκέψου, ὅτι είναι τόσες μέρες ἀπὸ τότε κι’ ακόμα ἡ λύπη δὲν τοῦ πέρασε καλὰ. Βέβαια αὐτὸ δὲν θὰ κρατήσῃ πολὺ. Τὰ παιδιὰ λησιμονοῦν τόσο εὐκολα τὲς πίκρες τους. Μὰ ὥστόσο ἐγὼ — πρόσθεσε ἡ κυρία Μίνα τελειώνοντας τὴ διήγησή της, συγκινημένη — θὰ ἔχω πάντα τὴν τύψη ὅτι γίναμε αἴτιοι νὰ πονέσῃ ἀληθινὰ ἡ τρυφερὴ ψυχὴ ἑνὸς τόσο εὐαίσθητου μικροῦ.

(Διασκευή)

ΚΑΛΙΟΠΗ Σ. ΚΟΡΑΟΠΑΘΗ

ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟ ΚΑΙ ΖΗΤΙΑΝΟΠΟΥΛΟ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ MARK TWAIN

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— "Αν ἡ μητέρα μου βρισκόταν στὴ θέση της καὶ εἶχε διαβολικὴ δύναμη, δὲν θὰ δίσταζε οὔτε μιὰ στιγμή νὰ προκαλέσῃ μιὰ θύελλα καὶ νὰ καταστρέψῃ ἀκόμη δολιχὴν τὴ χώρα, ἀν μπορούσε μ' αὐτὸ τὸν τρόπο νὰ σώσῃ τὴ δική μου τὴ ζωὴ. Κι' ἄλλες μητέρες τὸ ἴδιο θάκαναν, σ' αὐτὸ κάθε μητέρα εἶναι ὅμοια μὲ τὴν ἄλλη. Εἶσαι ἐλεύθερη, καλὴ μου γυναίκα, καὶ σὺ καὶ τὸ παιδί σου. Γιατί σὲ θεωρῶ ἄθωα. Τώρα ποὺ δὲν ἔχεις πιά νὰ φοβάσαι τίποτε, γιατί σοὺ δόθηκε χάρη, βγάλε τίς κάλτσες σου. "Αν μπορεῖς νὰ μοῦ παρουσιάσῃς ἕναν ἀνεμοστρόβιλο, τότε θὰ σὲ κάνω πλούσια.

Ἡ γυναίκα ποὺ σώθηκε ἔτσι ἀνέλπιστα ἀπὸ τὸν θάνατο, εὐχαρίστησε τὸν Τόμ μὲ θερμὰ λόγια εὐγνωμοσύνης κι' ὕστερα προθυμοποιήθηκε νὰ βγάλῃ τίς κάλτσες της, ἐνῶ ὁ Τόμ τὴν κοίταζε μὲ ἀφθαστὴ περιέργεια καὶ μὲ κάποια ἀμυχανία. Οἱ αὐλικοὶ δὲν ἔκρυβαν τὴ στενοχώρια καὶ τὴ δυσφορία τους. Ἡ γυναίκα γύμνωσε ὄχι μονάχα τὰ δικά της πόδια μὰ καὶ τοῦ παιδιοῦ της, καὶ θάταν πρόθυμη νὰ προκαλέσῃ ὥς κι' ἕνα σεισμὸ ἀκόμη γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν βασιλιά. Μὰ ὡστόσο τίποτε δὲν ἔγινε.

Ὁ Τόμ εἶπε στὸ τέλος ἀναστενάζοντας ἐλαφρὰ.

— "Ἀφῆσε, μὴν κοπιᾶζεις ἄδικα. Ὁλὴ ἡ δύναμή σου χάθηκε. Πήγαινε στὸ καλὸ, "Αν ὅμως τύχῃ καὶ σοὺ ξαναγυρίσῃ πίσω, τότε μὴ μὲ λησμονήσῃς καὶ ἔλα νὰ μοῦ κάνῃς ἕνα μικρὸ ἀνεμοστρόβιλο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣ'.
Τὸ ἐπίσημο γεῦμα

Ἡ ὥρα τοῦ φαγητοῦ πλησίαζε. Μὰ, περίεργο πρᾶγμα, ὁ Τόμ δὲν ἐνοιωθε πιά τὴν ἴδια ἀγωνία. Μιὰ κάποια δειλία αἰσθανόταν ἀκόμη, ἀλλὰ κάθε φόβος εἶχε ἐξαφανιστεῖ. Ὅλα τὰ τελευταῖα περιστατικὰ τὸν ἔκαναν νὰ ἀποκτήσῃ μεγαλύτερη αὐτοπεποίθηση. Γρηγορώτερα ἀπ' ὅ, τι ἕνας μεγάλος σ' ἕνα μῆνα, ὁ Τόμ μέσα σὲ τέσσερις ἡμέρες εἶχε ἀφομοιωθεῖ μὲ τὸ καινούργιο περιβάλλον, καὶ στὴν περίπτωσιν αὐτὴ ἐπιβεβαιώθηκε ἄλλη μιὰ φορά πόσο πὺλὸκα συμμορφώνεται ἕνα παιδί μὲ τίς διαφορετικὰς συνθήκας τῆς ζωῆς.

"Ἀς πᾶμε στὴ μεγάλη αἴθουσα τῶν συμποσίων γιὰ νὰ ἴδωμε τίς προετοιμασίας τοῦ τραπέζιοῦ, ἐνῶς

ὁ Τόμ ντύνεται ἀπὸ τοὺς θαλαμηπέλους του. Ἡ αἴθουσα αὐτὴ εἶναι ἀπέραντη καὶ τὸ ταβάνι στηρίζεται σὲ ἐπίχρυσες κολόννες. Οἱ τοῖχοι καθὼς καὶ τὸ ταβάνι εἶναι στολισμένοι μὲ λαμπρὲς τοιχογραφίες. Στὴν πόρτα στέκονται ἀκίνητοι σὰν ἀγάλματα δύο στρατιῶτες τῆς φρουρᾶς μὲ τὴν μεγαλόπρεπὴ γραφικὴ στολή τους καὶ μὲ τὰ δόρατά τους στὰ χέρια. Στὴ γαλαρία ἐπάνω ψηλὰ ἔχουν τὴ θέσιν τους οἱ μουσικοὶ, καὶ ἕνα πλήθος πλούσιοι ἄστοι μὲ τίς γυναῖκες τους συνωστίζονται γιὰ νὰ ἴδωσιν τὸν βασιλιά νὰ γευματίζῃ. Στὸ μέσο τῆς σάλας, τοποθετημένο σ' ἕνα ψηλὸ βάθρο, βρίσκεται τὸ τραπέζι ὅπου θὰ φάῃ μόνος του ὁ Τόμ. Οἱ ἀρμόδιοι αὐλικοὶ στρώνουν τὸ τραπέζι μὲ μεγάλη ἐπισήμοτητα καὶ σύμφωνα μὲ τοὺς κανόνες τῆς ἐθιμοτυπίας. Καὶ κάθε φορά ποὺ θὰ τοποθετήσουν ἕνα πηροῦνι ἢ ἕνα πιάτο ἐπάνω στὸ τραπέζι ὑποκλίνονται βαθιὰ ὥσάν νὰ ἦταν ὁ ἴδιος ὁ βασιλιάς μπροστά.

Ἐπιτέλους οἱ ἐπίσημες προετοιμασίες πέρανουν τέλους καὶ ἀπὸ μακριὰ, ἀπὸ τὴν ἄκρην τῶν ἀπέραντων διαδρόμων, ἀκούγεται ἕνα σάλπισμα καὶ ἡ φωνὴ «Τόπο στὸ βασιλιά! Τόπο στὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα τὸν βασιλιά». Οἱ φωνὲς αὐτὲς καὶ τὰ σαλπίσματα ποὺ κάθε τόσο ἐπαναλαμβάνονται, ἔρχονται ὁλοένα καὶ κοντότερα, καὶ στὸ τέλος ἀντηχεῖ ἐντελῶς κοντὰ πιά ἡ φωνὴ «Τόπο στὸν βασιλιά» καὶ ἡ πομπὴ παρουσιάζεται προχωρώντας μ' ἐπίσημο βῆμα. Μπροστά ἔρχονται οἱ εὐγενεῖς, οἱ βαρῶνοι, οἱ κόμητες, οἱ ἱππότες τοῦ παρασκήμιου τῆς περικνημίδας, ὅλοι πλουσιοντυμένοι καὶ μὲ γυμνὸ τὸ κεφάλι. Τοὺς ἀκολουθεῖ ὁ καγκελάριος ποὺ περπατεῖ ἀνάμεσα σὲ δύο ἱππότες. Ὁ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς κρατεῖ τὸ βασιλικὸ σκῆπρο κι' ὁ ἄλλος τὸ σπαθὶ τοῦ βασιλιά μὲ τὴ μύτη γυρισμένη καταπάνω. Ὑστερὰ ἔρχεται ὁ ἴδιος ὁ βασιλιάς, ποὺ τὴν ἐμφάνησίν του χαιρετίζουν δώδεκα σάλπιγγες καὶ ἄλλα τόσα ταμπούρα, ἐνῶ τὸ πλήθος ποὺ εἶναι μαζεμένο σὲς γαλαρίες, σηκώνεται ὄρθιο καὶ φωνάζει: «Ὁ Θεὸς νὰ σώξῃ τὸν βασιλέα!» Ἀπὸ πίσω τοῦ τέλους ἔρχονται οἱ αὐλικοὶ ποὺ ἀποτελοῦν τὴν ἰδιαίτερα του ὀμπρῆς, καὶ δεξιά κι' ἀριστερὰ βαδίζει ἡ τιμητικὴ του φρουρὰ ποὺ τὴν ἀποτελοῦν πενήντα εὐγενεῖς ὀπλισμένοι μὲ χρυσὰ πελέκια.

Ὁλὴ αὐτὴ ἡ παράτα ἦταν πολὺ ὠραία καὶ μεγαλόπρεπη, κι' ἡ καρδιά τοῦ Τόμ κτυποῦσε δυνατὰ ἀπὸ συγκίνηση καὶ περηφάνεια, καὶ τὰ μάτια του ἔλαμπαν ζωηρὰ. Προσπαθοῦσε νὰ ἀκολουθῇ ὅσο καλύτερα μπορούσε τίς ὁδηγίες ποὺ τοῦ εἶχαν δώσει. Χαιρετοῦσε μ' εὐγένεια τὸν πλήθος ποὺ τὸν ζητωκραύγαζε κουνώντας τὸ κεφάλι του, κι' ἔλεγε πότε-πότε: «Εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ, πιστέ μου λαέ!».

Κάθησε στὸ τραπέζι δίχως νὰ βγάλῃ τὸ καπέλλο του, κι' αὐτὸ τὸ ἔκανε χωρὶς καμμιά δυσκολία καὶ χωρὶς νὰ τοῦ τὸ συστήσῃ κανεὶς. Γιατί τὸ νὰ κάθεται στὸ τραπέζι μὲ τὸ καπέλλο στὸ κεφάλι, αὐτὸ ἦταν πρόνομιο μονάχα τοῦ βασιλιά, μὰ ἦταν κιόλας συνήθεια σὲς λαϊκὲς τάξεις ποὺ ἀνῆκε ὁ Τόμ, ἐνῶ στὴν ἀστική τάξη καὶ στὴν τάξη τῶν εὐγενῶν τὸ θεωροῦσαν γιὰ μεγάλη ἀπρέπεια, ὅπως ἄλλωστε τὸ θεωροῦν καὶ τώρα.

Μόλις κάθησε ὁ βασιλιάς στὸ τραπέζι, ἡ πομπὴ διαλύθηκε καὶ οἱ αὐλικοὶ παρατάχθηκαν σύμφωνα μὲ τὸν βαθμὸ τους πίσω ἀπὸ τὸν Τόμ, καὶ ἔμειναν ὄρθιοι κι' ἀκίνητοι ὅλη τὴν ὥρα ποὺ κράτησε τὸ γεῦμα.

Ἀμέσως ὕστερα παρουσιάστηκαν οἱ βασιλικοὶ σεβιδόροι ποὺ σχημάτισαν μιὰ μακριὰ σειρὰ ἀπὸ τὸ τραπέζι ὡς τὴν πόρτα τῆς σάλας. Τίς πιατέλες μὲ τὰ φαγητὰ ποὺ ἔρχόνταν, τίς περνοῦσαν ὁ ἕνας στὸν ἄλλον καὶ ὁ τελευταῖος τίς τοποθετοῦσε ἐπάνω στὸ τραπέζι.

Ὁ Τόμ ἔτρωγε μὲ μεγάλη ὄρεξη, μ' ὅλο ποὺ γινώριζε ὅτι πάνω ἀπὸ ἑκατὸ ζευγάρια μάτια κοίταζαν κάθε μπουκιά ποὺ θάβαζε στὸ στόμα του καὶ τὸν παρατηροῦσαν μὲ τέτοια προσοχή, ὥσάν τὰ φαγητὰ ποὺ ἔτρωγε νὰ ἦταν ἀπὸ μπαρουτὶ καὶ σὰν νὰ περίμεναν νὰ τὸν δοῦν νὰ τινάχῃ ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή σὲ χίλια κομμάτια. Ἐπρόσεχε νὰ μὴν βιάζεται καὶ νὰ μὴν κάνῃ τίποτε μονάχος του, ἀλλὰ περίμενε ὑπομονετικὰ νὰ τοῦ δώσῃ τὸ ψωμί ἢ τὸ νερὸ ὁ ἀρμόδιος αὐλικὸς γονατίζοντας πρώτα μπροστά του. "Ἔτσι τὰ κατάφερε ὡς τὸ τέλος χωρὶς κανένα παρατράγωδο, καὶ ἡ ἐπιτυχία του ἦταν μεγάλη καὶ ἀναμφισβήτητη.

Ὅταν ἐπιτέλους τέλειωσε τὸ γεῦμα καὶ ὁ Τόμ μὲ τὴν λαμπρὴ του συνοδεία γύρισε πίσω στὰ ἰδιαίτερα δωμάτιά του, ἐνῶ σ' αὐτιά του ἀντηχοῦσαν τὰ σαλπίσματα καὶ οἱ ζητωκραυγὲς τοῦ πλήθους, σκέφθηκε ὅτι μὲ τὴν μεγάλη του εὐχαρίστηση θὰ δεχόταν νὰ ἐπαναναληφθῇ αὐτὴ ἡ δοκιμασία.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΕΔΙΘ ΝΤΕ ΦΕΡΛΑΚ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ MARGUERITE BOURGET

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἐδῶ ἡ γριὰ σταμάτησε. Τὴν εἶχ' ἐξαντλήσει ἡ μεγάλῃ προσπάθεια ποὺ ἔκαμε γιὰ νὰ μιλήσῃ καὶ νὰ πῇ ὅλ' αὐτὰ τὰ φοβερά... Ἡ λαίδη Σθενσενχάμ εἶχε κλείσει τὰ μάτια της καὶ τὰ συλλογιόταν. Ἡ Μπέλλα λοιπὸν δὲν ἦταν ἀνεψιά της! Τὸ κακὸ αὐτὸ κορίτσι δὲν τὸ εἶχε τίποτα! Καὶ — ὦ εὐτυχία! — ἡ Ἐδίθ, ἡ ἀγαπημένη της κορούλα, ἡ Ντιζετουλα της ζούσε!...

Ἄλλ' ἂν εἶχε πεθάνει ἀπὸ τὴ φτώχεια, ἀπὸ τίς στερήσεις;... Ἀνοίξε τὰ μάτια της μὲ τρόπο καὶ τὴ ρώτησε.

— Κι' ἡ κόρη μου, ἡ Ντιζέτμου, τί ἔγινε;

— Σταθῆτε!... Δὲν μπορῶ πιά... Δόστε μου πάλι ἀπ' αὐτὸ τὸ γιαντρίκι... Πρέπει νὰ τὰ πῶ ὅλα!...

Ἡ φωνὴ της ἦταν ὀδυρμένη. Ἡ λαίδη Σθενσενχάμ τῆς ἔδωσε γρήγορα ἀκόμη μιὰ κουταλιά ἀπ' τὸ τσωντικό της. Ἡ ἑτοιμοθάνατη ξαναζώηρε λίγο. Κι' ἐξακολούθησε:

— Ἐέρω... ναί, ἔέρω τί ἔγινε ἡ Ντιζέτ... Τίς προάλλες ἔπεσε στὰ χέρια μου τὸ ἡμερολόγιό της... καὶ διάβασα τίς περιπέτειές της ἀπὸ τότε ποὺ χωριστήκαμε...

«Τὴν εἶχαν κλέψει γιὰ νὰ πάρουν λύτρα... Στὴν ἀρχὴ δὲν ἀνησυχῆσα... Ἦταν βέβαιη πὼς θὰ τὴ ζήτοῦσαν καὶ θὰ πληρώνωτε ὅσα-ὅσα. Σᾶς εἶχε γράψῃ... Πέρασαν ὅμως ἕνας-δύο μῆνες καὶ καμμιά εἰδηση

δὲν εἶχε... Δὲν ἤξερε πὼς τὴ νομίζατε νεκρὴ κι' ἀποροῦσε πὼς δὲν στέλνανε νὰ τὴν πάρτε, νὰ τὴ σώσετε...

«Ἐπιτέλους, μὲ χίλιους κινδύνους κατάφερε νὰ φύγῃ κρυφὰ ἀπ' τὸ σπίτι, ὅπου τὴν εἶχαν κλεισμένη οἱ κακοῦργοι, καὶ νὰ φτάσῃ στὴ Λυόν. Ἐκεῖ ἔμαθε τὸ ναυάγιο καὶ φαντάσθηκε πὼς χαθήκατε καὶ σεις... Γιατί ζήτησε καὶ διάβασε τὸν κατάλογο τῶν ταξιδιωτῶν ποὺ σώθηκαν... Ἡ δυστυχισμένη! δὲν ἤξερε πὼς ὅταν ὁ γέρο-λόρδος Σθενσενχάμ σᾶς ἔκαμε κληρονόμους του, ἀπαίτησε ρητὰ νὰ φῆσετε τ' ὄνομά σας ντὲ Φερλάκ καὶ νὰ ξαναπάρτε τὸ δικό του...

«Φυσικά, στὸν κατάλογο τῶν σωσμένων, ἡ Ἐδίθ γύρευε νὰ βρῇ κόμης καὶ κόμησσα ντὲ Φερλάκ... Τὸνομα λόρδος καὶ λαίδη Σθενσενχάμ, ὅπως σᾶς εἶχε ὁ κατάλογος, τῆς ἦταν ὁλωςδιόλου ἄγνωστο... Ἀλλὰ καὶ τὸ Πρακτορεῖο τὴν πληροφοροῦσε πὼς κανένας Φερλάκ δὲν εἶχε σωθεῖ... Ἔτσι ἡ δύστυχῃ μικρὴ συμπέρανε πὼς ἦταν πιά ὀρφανή... Κι' ἐξήγησε πὼς δὲν ἔλαβε ἀπάντησιν στὰ γράμματά της, πὼς δὲν εἶχε φανεῖ κανένας νὰ τὴ ζητήσῃ, νὰ τὴν πάρῃ ἀπ' τὰ χέρια τῶν ληστῶν. Γιατί τὰ γράμματα εἶχαν ἐπιγραφῇ «πρὸς τὸν κ. ντὲ Φερλάκ» — καὶ τὰ δικά της, καὶ τῶν ληστῶν — καὶ τὸ ταχυδρομεῖο, ποὺ δὲν ἤξερε παρὰ τὸν λόρδο Σθενσενχάμ, τὰ γύρισε πίσω μὲ τὴ σημεῖωση «ἄγνωστος».

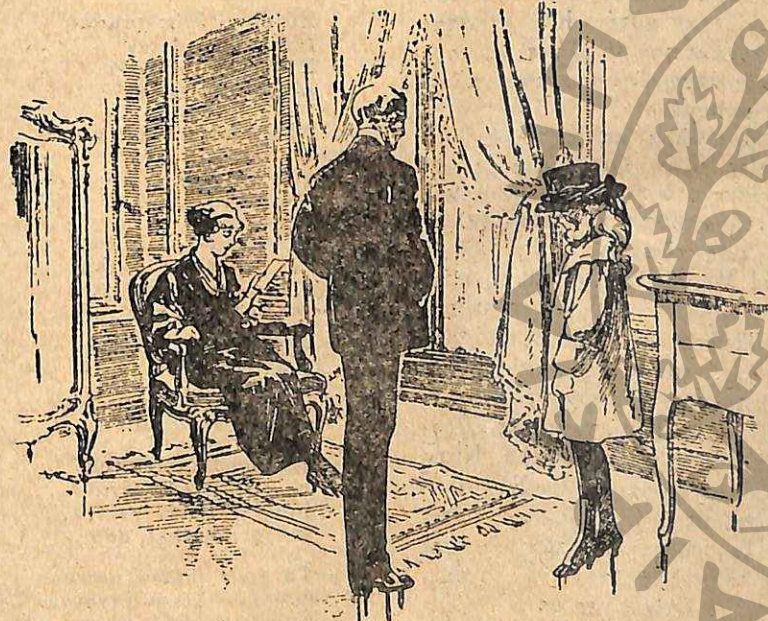
«Ἡ ἡγουμένη τοῦ μοναστηριοῦ ποὺ εἶχε περιμαζέψει τὴν Ἐδίθ, φρόντισε νὰ μάθῃ ἂν ἡ μικρὴ δῆθεν ὀρφανὴ μπορούσε νὰ πάρῃ τὴν περιουσία τῶν γονιῶν της. Ὁ συμβολαιογράφος τῆς κοινότητος ἔψαξε στὸ κτηματολόγιο νὰ ἰδῇ ἂν ὁ πύργος τῶν Φερλάκ καὶ τὸ μέγαρο τοῦ βουλευτῆ τοῦ Σαιν-Ζερμαίν ἀνῆκαν ἀκόμα στὴν οἰκογένειά... φυσικά, τὰ βρῆκε σ' ὄνομα Σθενσενχάμ. Καὶ μὴ ξέροντας τὴν ἄλλα-

«Ἐγώ, μ' ἕναν ἄνθρωπο ποὺ τὸν ἔκαμα συνένοχο, ἔκλεψα τὸ κόσμημα.»

γὴ, εἶπε πὼς αὐτὰ τὰ χτήματα, μιὰ ποὺ χάθηκε ἡ κληρονομία, τὰ πήρε τὸ δημόσιο. Δὲν μπορούσαν νὰ κάμουν τίποτα, γιατί ἡ Ἐδίθ δὲν εἶχε κανένα χαρτί ποὺ νὰ μαρτυρῇ τὴν ταυτότητά της. Ὁ ἐφημέριος τοῦ Φερλάκ, ποὺ τὸν παρακάλεσαν νὰ πῇ γιὰ τὴν Ἐδίθ, ἀρνήθηκε γιατί κι' αὐτὸς ἐπίστευε πὼς ἡ ἀληθινὴ εἶχε πεθάνει κι' αὐτὴ ποὺ παρουσιάζοταν μὲ τ' ὄνομά της, ἦταν ψεύτικη. Ἔτσι ἡ δυστυχισμένη μικρὴ δὲν εἶχε πιά οὔτε οἰκογένεια, οὔτε περιουσία. Ἀλλὰ, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὸ ἡμερολόγιό της, ἔκλειψε περισσότερο γιὰ τὸ πρῶτο παρὰ γιὰ τὸ δεύτερο... Τὴν ἔνοιαζε γιὰ τὴ χαμένη περιουσία, ἀφοῦ δὲν εἶχε πιά τοὺς ἀγαπημένους της!... Κι' ἔμεινε μὲ τὰ ὀρφανὰ τοῦ μοναστηριοῦ.

Καὶ πάλι ἡ Τζαίνη σταμάτησε. Ἀχ! θάχε τὴ δύναμη ν' ἀποκαλύ-

«Ἡ Μπέλλα, ὅταν ἦρθε, σᾶς ἔδειξε αὐτὰ τὰ γράμματα...» (Σελ. 283, στ. γ')

ψη τὸ βαρὺ μυστικό της ὡς τὸ τέλος;
— Πόσο θὰ ὑπέφερε ἡ μικρούλα μου! ψιθύρισε ἡ λαΐδη Σθενεσσηγάμ...
Εἶναι ἀκόμη ἐκεῖ; .. Μίλησε, Τζαΐνη, πές μου! ..

(Ἀκολουθεῖ) ΒΑΣΟΥΛΑ ΜΠΟΥΡΝΙΑ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΤΟ ΑΡΝΑΚΙ

Ἀγαπητοί μου,

ΑΥΤΟΝ τὸν καιρὸ, διάβασα ἕνα σωρὸ πασχαλινὰ διηγήματα. Ἄλλα μοῦ τὰ ἐστειλαν γιὰ νὰ τὰ κρίνω καὶ νὰ τὰ δημοσιεύσω. Ἄλλα τὰ βρήκα δημοσιευμένα σ' ἐφημερίδες καὶ περιοδικὰ. Πολλὰ ὡς κύριο θέμα εἶχαν τὸ πασχαλινὸ ἀρνάκι. Ἄλλα καὶ κανένα σχεδὸν ἀπὸ τὰλλα δὲν τὸ ξεχνοῦσε. Ὅπως δὲν γίνεται, βλέπετε, Πάσχα χωρὶς ἀρνί, ἔτσι καὶ πασχαλινὸ διηγήμα χωρὶς ἀρνάκι. Κι' αὐτὴ εἶναι ἡ διαφορά. Γιὰ τὸ Πάσχα ἀρκεῖ ἕνα ἀρνί ὅποιοιδήποτε: μικρὸ, μεγάλο, ζωντανό, σφαγμένο, ἀδιάφορο. Γιὰ τὸ πασχαλινὸ δὲμὸς διηγήμα πρέπει νάνα ἀρνάκι, δηλαδή μικρούλι καὶ ζωντανό. Συνήθως, τὸ φέρνουν στὸ σπίτι πολλὲς ἡμέρες πρὶν ἀπὸ τὸ Πάσχα. Εἶναι κάτασπρο καὶ χαριτωμένο. Τὰ παιδιὰ παίζουν μαζί του, τὸ στολίζουν μὲ περιλαίμιο, τοῦ κρεμοῦν κουδουνάκι, τοῦ δίνουν χορτάρια μὲ τὰ χέρια τους, καὶ στὸ τέλος τὸ συνθηθίζουν καὶ τὰγαποῦν τόσο πολὺ, ὥστε συλλογίζονται μὲ φρίκη πὼς μεθαύριο θὰ τὸ σφάζουν καὶ θὰ τὸ ψήσουν στὴ σούβλα. Κι' ἀπὸ δῶ ἀρχίζει τὸ δράμα. Τὸ καϊμένο τὸ ἀρνάκι! Οἱ μικροὶ τοῦ φίλοι εἶναι ἀπαρηγόρητοι. Κλαῖνε, παρακαλοῦν, φοβερίζουν, χαλοῦν τὸν κόσμο. Οἱ μεγάλοι ἀναγκάζονται νὰ σοφισθοῦν τεχνάσματα γιὰ νὰ σφάζουν τὸ ἀρνάκι κρυφά. Τὰ παιδιὰ τότε τὸ παίρνουν ἀπόφαση. Ἀρχίζει ἡ διασκέδαση τῆς σούβλας. Μερικὰ δὲμὸς ὑπερευαίσθητα ἐπιμένουν στὴ λύπη τους καὶ στὴ μελαγχολία. Καὶ μὲ κανένα τρόπο δὲν θέλουν νὰ φάνε ἀπὸ τὸ ἀγαπημένο ἀρνάκι ποὺ σφάχτηκε καὶ ψήθηκε — τὸ καϊμένο!

Ἀλλὰ εἴτε παρηγορημένη, εἴτε ἀπαρηγόρητη, ἡ παιδικὴ αὐτὴ λύπη εἶναι πάντα μεγάλη, καὶ μοῦ φαίνεται πὼς δὲν κάνουν καλὰ, ὅσοι ἔχουν μικρὰ παιδιὰ, νὰγοράζουν ζωντανὸ τὸ ἀρνί τοῦ Πάσχα καὶ νὰ τοὺς τὸ ἀφίνουν νὰ τὸ παίζουν καὶ νὰ τὸ θρέψουν πολλὰς ἡμέρας. Ἀκριβῶς γιὰτὶ εἶναι τόσο ὁμορφο, τόσο χαριτωμένο πλάσμα ἕνα μικρὸ, ἄσπρο κι' ἄθωο ἀρνάκι. Ἐμπνέει πολὺν οἶ-

κτο, πολλὴν ἀγάπη, καὶ μεγάλοι ἀκόμη τὰγαποῦν καὶ τὸ λυποῦνται. Φυσικώτατο λοιπὸν εἶναι νὰ ξετρελαίνονται τὰ παιδιὰ μὲ τὸ ἀρνάκι τους καὶ νὰ τοὺς κοστίζει πολὺ τὸ τραγικὸ τοῦ τέλους. Γιὰ τὰλλα, ποὺ τὰ βλέπουν σφαγμένα ἢ ψημένα, δὲν τὰ νοιάζει καὶ τόσο. Δὲν πηγνίνει ὁ νοῦς τους στὴν πρωτοτερινὴ τους κατὰστασιν, δὲν φαντάζονται πὼς χτέες ἀκόμη ἦταν ζωντανὰ, κάτασπρα, χαριτωμένα κι' ἀγαπησιάρικα σὰν τὸ δικό τους. Καὶ θυμοῦμαι τώρα ἕνα μικρὸ διηγήμα ἑλληνα συγγραφέα ποὺ μοῦ ἔκαμε μεγάλη ἐντύπωση ὅταν τὸ διάβασα. Περιγράφει τὸ κοπάδι ποὺ τὸ δηγούν μὲς ἀπ' τοὺς δρόμους τῆς πόλης στὴν Ἀγορὰ. Μπροστὰ τὸ ζουρί, σοβαρὸ καὶ μεγαλόπρεπο μὲ τὰ στριφογυριστὰ του κέρατα καὶ τὰ μακριὰ του γένια. Εἶναι ὁ ἀρχηγός. Ὅλα τὸν ἀκολουθοῦν τυφλά. Καὶ στὴ φωτιὰ νὰ πέσει, θὰ πέσουν κατόπι του. Νὰ κι' οἱ προβατίνες μὲ τὰρνάκια τους. Ἄλλα μικρά, ἄλλα μεγαλύτερα, ἄλλα ἄσπρα, ἄλλα παραδάλα. Πόσα εἶναι! Ὁ δρόμος γεμίζει ἀπὸ ἀρνάκια. Καὶ τὰ παιδάκια, στέκονται στὸ πεζοδρόμιό καὶ βλέπουν μαγεμένα τὴν παρέλαση. Ἀλλὰ ἕνα ἀρνάκι κουτσάινει. Τὸ καϊμένο! Κάπου ἔχει πληγώσει ἕνα του ποδαράκι. Εἶναι, ματωμένο. Κι' ἕνα παιδάκι, ποὺ τὸ βλέπει, τὸ λυπάται πολὺ.

— Ἀχ, τὸ καϊμένο τὸ ἀρνάκι! φωνάζει. Κοιτάξτε! κουτσάινει! Ἀχ, ἔχει σπάσει τὸ ποδαράκι του! ..

Κι' ὅμως ἀπὸ τὰρνάκια ἔκείνα, ποὺ τρέχουν τώρα χαρούμενα, κανένα δὲν θὰ ζῇ ὡς αὐριο. Ὅλα θὰ πουληθοῦν στὴν Ἀγορὰ καὶ θὰ σφαχθοῦν γιὰ τὸ Πάσχα. Ἀλλὰ τὸ παιδάκι δὲν τὸ συλλογίζεται αὐτό. Καὶ λυπάται μόνο τὸ ἀρνάκι ποὺ τὸ βλέπει νὰ κουτσάινει καὶ νὰ χῆ ἕνα του πόδι πληγωμένο, ματωμένο ..

Θυμοῦμαι τώρα καὶ τίς δικές μου εὐαισθησίες. ὅταν ἤμουν μικρὸς καὶ μᾶς φέρνανε στὸ σπίτι κανένα ἀρνάκι. Πὼς τὰγαποῦσα καὶ πόσο ἔκλαιγα ὅταν μᾶς τὸπαρναν γιὰ νὰ τὸ σφάζουν! Μοῦ ἔκαν' ἐντύπωση πρωτοῦ σου κεφάλι ἀλαφρὰ τὸ χέρι

Καὶ ρωτᾷ σε ἀγάλη
— Τίνοι εἶσαι; πέ μου...
— Γιὸς τοῦ μαστροφ-Θέμου, λέγεις, τοῦ χαμάλη.

— Τὰ χρυσόμαλλά σου μὲ ποιά φιλιτισένια σου χτενίζουν χτένια, τὰ χρυσόμαλλά σου;

— Τὰ χρυσόμαλλά μου μοῦ χτενίζει μ' ἔννοια, χωρίς χρυσὰ χτένια, τὸ πρωί, ἡ μαμμά μου.

PITA N. ΜΠΟΥΡΝΙΑ

καὶ μόνο καλὸ περίμενε ἀπὸ μᾶς. Ἦταν γεμάτο ἐμπιστοσύνη. Καὶ φαίνεται πὼς μ' ἀγαποῦσε τόσο, ὅσο ὅτε τὸ γατάκι, ὅτε τὸ σκυλάκι. Πὼς νὰ μὴ τὰγαποῦμε καὶ μεῖς; ..

Μᾶς τραβοῦσε ἀκόμη ἡ ἀσπράδα του, ἡ χάρη του, ἡ ὁμορφιά του. Καὶ τὸ θαυμάζαμε γιὰτὶ, ἐνῶ ἦταν τόσο μικρὸ, περπατοῦσε, ἔτρεχε, πηδοῦσε σὰν ἕνα γατάκι μεγάλο. Μᾶς ἔλεγαν πὼς δὲν ἦταν παρὰ λίγων ἡμερῶν, λίγων ἐβδομάδων. Καὶ ἔξαμε πὼς στὴν ἡλικία του, τὸ γατάκι ἔχει ἀκόμη τὰ μάτια κλειστὰ καὶ σερνόταν σὰ σκυλήκι. Ἀλήθεια, τὸ ἀρνάκι εἶναι ἀπὸ τὰ ζῶα ἔκείνα ποὺ γεννιοῦνται τέλεια. Λίγες ὥρες μετὰ τὴ γέννησή του, εἶναι σὲ θέση νὰ τρέχει πίσω ἀπ' τὴ μάννα του, καὶ νὰ βόσκη ἀκόμη, νὰ τρῶν χορτάρια, ὅταν τὸ παίρνουν ἀπ' τὴ μάννα του ὅταν αὐτὴ δὲν ἔχει — δὲν τῆς ἀφίνουν δηλαδή οἱ ἄνθρωποι — πολὺ γάλα. Ἔτσι καὶ τὸ κλωσσοπουλάκι. Καὶ τί διαφορά ἀπ' τὸν ἄνθρωπο ὡς αὐτὰ τὰ ζῶα! Γιὰ νὰ σταθῇ μόνο στὰ πόδια του, κι' ὅχι γιὰ νὰ περπατήσει, τὸ μωρὸ πρέπει νὰ γίνῃ δέκα δώδεκα μηνῶν. Καὶ γιὰ νὰ φάῃ μόνο του, ὅπως βόσκει τὸ ἀρνάκι, πρέπει νὰ περάσουν χρόνια! Γι' αὐτὸ οἱ καϊμένοι οἱ γονεῖς ἔχουν τόσο βάσανα ὡς νὰ μεγαλώσουν τὰ παιδιὰ τους! ..

Σὰς ἀσπάξομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ

Στὸν ἀνεψιὸ Μάριο

— Τὰ χρυσόμαλλά σου μὲ ποιά φιλιτισένια σου χτενίζουν χτένια, τὰ χρυσόμαλλά σου;

Σὺ εἶσαι ἐνὸς χαμάλη τέταρτο παιδάκι! Στὸ φτωχὸ σοκάκι τῶριο σου κεφάλι

Λάμπει σὰν τὸν ἥλιο, κι' ὅλα τὰπαλύνει φῶς καὶ καλοσύνη στὸ στενὸ τάνηλο.

Ὅσοις δὲ σὲ ἔρει, σὰν σὲ δεῖ, θὰ βάλλῃ σιῶριο σου κεφάλι ἀλαφρὰ τὸ χέρι

Καὶ ρωτᾷ σε ἀγάλη
— Τίνοι εἶσαι; πέ μου...
— Γιὸς τοῦ μαστροφ-Θέμου, λέγεις, τοῦ χαμάλη.

— Τὰ χρυσόμαλλά σου μὲ ποιά φιλιτισένια σου χτενίζουν χτένια, τὰ χρυσόμαλλά σου;

— Τὰ χρυσόμαλλά μου μοῦ χτενίζει μ' ἔννοια, χωρίς χρυσὰ χτένια, τὸ πρωί, ἡ μαμμά μου.

PITA N. ΜΠΟΥΡΝΙΑ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΝΟΣΤΑΛΓΙΚΟ

Τ' ἀστέρια τρεμοσβύνουνε
στοῦ ἄπειρου τὰ πλάτια
Καὶ τὸ φεγγάρι ὁλόγιομο
στὸν οὐρανὸ κυλᾷ
Κι' ἐγὼ ἡ δόλια, φίλη μου,
μὲ δακρυσιμένα μάτια
Τὰ περασμένα σκέφτομαι
σ' αὐτὴ τὴ σιγαλιά.

Βλέπω νὰ τρέχουμε μαζί
στὸν κάμπο, ἀγαπημένες,
Καὶ ξένοιαστε, χαρούμενες
μαζεῦομε λουλούδια
Καὶ ὅλ' ἡ φύση φαίνεται
σὲ μᾶς εὐτυχισμένη,
Μὲ τὰ τρελλὰ παιχνίδια μας
καὶ τὰ γλυκὰ τραγούδια.

Καὶ βλέπω ἀκόμη στὸ σχολεῖο
τὸ πολυαγαπημένο
Νᾶμαστ' οἱ δὺ ἀχώριστες
σὰν πάντα λατρευτὴ...
Νὰ μελετοῦμε σπῆτι μας —
ἄχ, τώρα ξεχασμένο! —
Καὶ νὰ γελοῦμε ξένοιαστα
μὲ τὴ μικρὴ ἀδερφή...

Μὰ τώρα πιά ἀλίμονο!
ὅλα γιὰ μὲ εἰν' χαμένα!
Μόν' οἱ γλυκεῖες οἱ θύμησης
μοῦ κάνουν συντροφιά
Καὶ τὰ θερμὰ τὰ γράμματα
ποὺ πέρνουν ἀπὸ σένα
Θαρρῶ κι' εἶναι φιλήματα...
ἄχ, ἄψυχα χαρτιά! ..

Ξεπεσμένη Λαΐδη

«ΓΙΑ ΤΗ Σ.Σ.Σ.»

Πὼς, νομίζετε, γράφεται ἕνα κομμάτι γιὰ τὴ Σ.Σ.Σ.; Ὁπρεῖ, θὰ μοῦ πῆτε, νὰ βροῦμε ἕνα θέμα, νὰ ἐμπνευσθοῦμε, καὶ... ..

Ἄ, μπά, καθόλου! .. Σ' ἔκεινο ποῦ δίδεται ἡ μικρότερη σημασία εἶναι τὸ καϊμένο τὸ θέμα. Ὅσο γιὰ ἐμπνευση, ἄς εἶναι καλὰ οἱ μελαγχολίες, νοσταλγίες καὶ τὰ λοιπὰ.

Ἰδοὺ πὼς... διαπράττεται ἕνα κομμάτι ἡ μάλλον πὼς γίνεται ἀπόπειρα διαπραξέως.

Ἡ μέλλουσα ποιητικὴ καὶ συγγραφικὴ δόξα τῆς πατρίδας κάθεται στὸ γράφειο κι' ἀρχίζει νὰ ἐμπνέται.

— Τί νὰ γράψω; .. Κανένα ποιῆμα; Γιατὶ ὅχι; Ἐνα σοννέτο... Ναί, μὰ τί εἶδους; Πρέπει νὰ κάνῃ πάταγο. Νὰ συγκινηθοῦν εὐαίσθητες ψυχές καὶ νὰ δακρῶσιν ματάκια. Νὰ μὲ συχαροῦν τὰ Διαπλάσδουλα κι' ὕστερα νὰ τὰ εὐχαριστήσω: Ὅχι, παίζουμε! .. Λοιπὸν; Νά, θὰ γράψω μιὰ ἐπίκληση στὴ «Λύπη» (!!). Οὐ! Βρήκα καὶ τὸν τίτλο «Στὴ Θεὰ Λύπη»... Ἄς ἀρχίσουμε.

Καὶ διαπράττεται ὁ πρῶτος στίχος. ὦ! Θεὰ τοῦ πόνοῦ καὶ τῆς θλίψης.

— Χρὶ! Κι' ὕστερα; .. Σὰν δύσκολα τὰ πράγματα. Τί θὰ πῶ στὴ «Θεά»; Πρέπει νάνα συγκινητικὸ (ἐννοεῖται ἡ κεφαλὴ γιὰ νὰ κατεβῇ ἰδέες). Οὐφ! Καὶ νὰ συμφωνοῦσαν τουλάχιστον ἔκείνα ποὺ μοῦρχνονται στὸ νοῦ! Πάλι καλὰ! Μὰ τί ὁμοιοκαταληκτεῖ μὲ τὸ «θλίψης»; Θλίψης, ἴσης, βίσης, γίσης,

τίποτε! Δὲν βρίσκω. Τὸ κάτω-κάτω, ἀδελφέ, δὲν γράφω ποίημα καὶ τελειώνει. Καὶ συμπληρώνεται κατὰ διάνοιαν ἡ ἐπίκληση:

— Μὰ καλύτερα εἶναι νὰ τό... στρίψης.

Τώρα; .. Ἐνα πεζο. Ἄλλο βάσανο κι' αὐτό. Νὰ περιγράψω κάτι; Καὶ τί; Τὸ μανάβη ποῦ περνᾷ; Ὁ καθὺς τὸν βλέπει. Μά, θὰ πῆς, αὐτὸς ἔχει ἕνα γαῖδαρο μὲ κοντὴ οὐρά. Οὐ, σπουδαῖο! Κι' ἄλλος ἔχει ἕνα μάτι... Νὰ περιγράψω τὸ παιχνίδι δὺ παιδιῶν; Συνηθισμένο. Καὶ τί παιχνίδι; Πέρνουν ἕνα κοῦτί τοῦ τσιγάρου καὶ σοῦ λένε βαπόρι! Σφυρίζει κιόλας (δηλ. τὰ παιδιὰ σφυρίζουν). Τὸ γεμίζουν χῶμα καὶ σοῦ λένε φορτίο ἔαχαρης! Ἄστεια πράγματα! .. Μὰ στάσου! Ξέχασα! Εἴπαμε θὰ γράψω κάτι συγκινητικό. Ἄ! Νά, ἕνα ρομαντικὸ διηγηματάκι. Σὰν τί ὁκως; .. Μπά, δὲ βαρυνεῖται ἄς ἀρχίσω καὶ βλέπουμε. Ἡ ὁρεξὴ ἐρχεται τρώγοντας. Λοιπὸν...

Ἦταν ἕνα θεῖο δειλινὸ, ποῦ ἡ ψυχὴ ἀφίνοντας τὸ σῶμα φτερούγιζε χαρούμενη σ' εὐτυχισμένους τόπους.

Μά, ἐνῶ ἀρχίζεις νὰ γράφης, ἀκούγεται μιὰ φωνή:

— Σὲ παρακαλῶ, παιδί μου, πῆγαινε, νὰ πάρῃς μερικὰ σκόρδα ἀπ' τὸ μπακάλη.

— Τί; ξεσπᾷ σὰν ὀβίδα. Δὲν μπορῶ νὰ πάω τώρα. Κι' ὕστερα: Καλὰ, θὰ πάω.

Ἀντίο λοιπὸν συγκίνηση καὶ μελαγχολία. Ἀντίο καὶ σύ, Μοῦσα. Πάω νὰ πάρω σκόρδα (ποῦ νὰ μὴ... βασικαθῇς!) Ἡ ἀπόπειρα ἀπέτυχε!

Κάποιος

Η ΛΕΛΑ ΚΑΙ Η ANNA

Α'.

Κάποτε εἶχα ὑποσχεθεῖ νὰ σᾶς παρουσάσω τίς δὺ μικρές μου φίλες ποὺ τίς παρομοίαζα με τὴ «Ρήνα καὶ Μαρίνα» καὶ ποὺ εἶναι ἀδελφές, ὅπως ἔκείνες: τὴ Λέλα καὶ τὴν Ἄννα. Εἶναι, λοιπὸν, δὺ νησιωτοπούλες μὲ ὅλη τὴ φρεσκάδα ποὺ τοὺς φέρνει τὸ γαλανὸ Αἶγαίο. Ξανθὲς σὰν Εὐρωπαῖες μὲ νατάκια γαλανὰ τσαχλίνικα καὶ προσωπάκια τριανταφυλλένια. Σωστὰ «αἰκίνητα», στιγμὲς δὲν στέκουν, καὶ μάλιστα ἡσυχες. Ἡ Ἄννα, ἡ μεγαλύτερη ὡς ὀκτὼ χρονῶν κι' ἡ δευτέρα, ἡ Λέλα, ὡς πέντε, ἀλλὰ σωστὲς διαβόλισες. Θαυματουργές.

Ἀχώριστες πάντα τὴν ὥρα ποὺ βρίσκονται κι' οἱ δὺ σπῆτι — ἡ μεγάλη πᾶσι καὶ σχολεῖο — κάνουν συντροφικὰ τὰ περίφημα κατορθώματά τους, ποὺ ἂν τᾶξερε ἡ καλὴ μας Κυρὰ-Μάρθα θὰ μπορούσε νὰ γράψῃ ἄλλη μιὰ «Ρήνα καὶ Μαρίνα».

Τὰ «κορίττά» τους εἶναι πολλὰ μὰ ἐγὼ θὰ διηγηθῶ, μὲ τὴν ἀδειά σας, δὺ τρία ἀπ' ὅσα ἔτυχε νὰ δῶ μὲ τὰ μάτια μου.

Εἶναι ἀπόγευμα καλοκαιρινό, οἱ δὺ λεγάμενες παίζουν στὸν κήπο τους ὁμορφα καὶ καλὰ, ὅταν ξάφνου τοὺς ἔρθε ἡ ἰδέα νὰ σταλίσουν μὲ πρασινάδες τὸ σπῆτι τῆς κοῦκλας. Ἡ μικρότερη, λοιπὸν, ἡ Λέλα μπαίνει στὴ γειτονικὴ αὐλὴ ποὺ χωρίζεται μ' ἕνα πε-

ζουλάκι, γιὰ νὰ κόψῃ μερικὰ βασιλικά. (Τώρα γιὰτὶ δὲν ἔκοψε ἀπ' τὰ δικά τους, ρωτήστε τὴ νὰ σᾶς πῇ). Ἡ γειτόνισσα εἶχε φρεσκοποτισμένα τὰ λουλούδια τῆς, γι' αὐτὸ μόλις ἡ προκομένη μας ἀπλώνει τὸ χέρι τῆς νὰ κόψῃ μιὰ τούφι, βγαίνει ἀπ' τὴ ρίζα ὁ βασιλικός! .. δοκιμάζει νὰ κόψῃ ἀπὸ ἄλλον, τὰ ἴδια! ..

— Ἄννα, Ἄννα, γιὰ δές, τρέξε! Καὶ δίχως νὰ χάσῃ καιρὸ ἀρχίσε νὰ ξεριζώνῃ ὅλα τὰ βασιλικά γιὰ νὰ κάνῃ χάρι... Καὶ γέλια, καὶ χάχανα, μὴ ρωτᾶτε. Φανταζόσαστε τί ἔγινε ἅμα γύρισε ἡ μητέρα τους κι' ἡ Κυρὰ-Λένη ἡ γειτόνισσα. Τὸ ξύλο μόνο ποὺ φάγανε φτάνει.

Ὅσο νὰ ξεχαστῇ τὸ ἐπεισόδιο αὐτό, γινήκανε ἡρώιδες ἐνὸς ἄλλου. Εἶχαν παρατηρήσει πὼς κάποιοι συχωριανὸς τους, ὅποτε γύριζε δίχως ἀγῶνι ἀπ' τὴ χώρα, συνθηθίζε νὰ κοιμᾶται ἀπάνω στὸ γαϊδαράκο του, ποὺ ὑπομονετικὰ τραβοῦσε γιὰ τὸ παχνί του. Μιὰ μέρα λοιπὸν σκεπτήκανε νὰ τοῦ παίξουν καίμιὰ φάρσα — φάρσα τὴ λέω ἐγὼ, μ' αὐτὲς τί φταῖνε, ποὺ ἔξαμε ἀπὸ τέτοια, ἀφοῦ ὀδηγὸς τους ἦταν τὸ ἐνστικτο τοῦ παιχνιδιοῦ μόνο — κι' ἄμ' ἔπος ἄμ' ἔργον. Κρύβονταν πίσω ἀπ' τὴ σκάλα τοῦ σπιτιοῦ τους, καὶ ὅταν περνοῦσε ὁ κυρ-Γεώργης, — ἔτσι τὸν λέγαμε, — κοιμισμένους ὅπως πάντα, καθάλλα στὸ γαϊδαρό του, ἀπλώνουν τὰ χέρια καὶ τραβοῦν μὲ δύναμη τὴν οὐρὰ τοῦ γαϊδαροῦ... (Παιδιά, σᾶς ζητῶ συγγνώμη, αὐτὴ τὴ στιγμή ἀνέβηκε στὸ τραπέζι μου ὁ γάτος μου ὁ Νέγρι καὶ μ' ἐμποδίζει νὰ γράψω. Ἐπιφυλάσσομαι λοιπὸν νὰ τελειώσω ἄλλοτε τὴν ἱστορίαν μου).

Νάρκισσος

Ε Λ Α . . .

«Ελα, Μαννούλα! Ἄνοιξανε, φουντώσαν τὰ λουλούδια Στὸν κήπο σου... Γιατὶ ἀσβυστη φυλάξαν τ' ἀγγελουδία, Μέσα στὶς ρίζες τους βαθιά Τῆς ἱερῆς στοργῆς σου Τὴν πνοούλα...»

«Γιὰ ἰδέες τα πόσο εἶναι ζωηρά» — Δὲν οἱ διαβάτες ποῦ ἀπ' ἐκεῖ περνοῦνε.

«Στὸ μύρο τους θὰ κρύβουν τὴ χαρά!»

«Ὅμως, Μαννούλα... Ὅχι! ὦ! δὲν νοιώθουν τὴ χαρά Στ' ἀλήθεια... Ἡ ἔρημη ψυχὴ τους λαχταρᾷ Μὲ πόνο, μοναχούλα, Νὰ τοὺς τὴν φέρῃς Σὺ! Ἐλα, Μαννούλα!»

Σταράτη

ΟΥΡΑΝΟΣ ΚΑΙ ΖΩΗ

Εἶναι ἀπόγεμα. Ἐνα ἐλαφρὸ ἀεράκι φυσᾷ καὶ παίξει μὲ τὰ φύλλα τῶν δέντρων. Ἡμεῖς ἀκουμπισμένην στὰ κάγκελα τοῦ μπαλκονιοῦ καὶ κοίταξα τὸν οὐρανὸ! Τί ὁμορφος ποῦ εἶναι ἀπόψε! Γύριζε ἀπ' ὅλες τὶς μεριές τὰ βλέμματά μου, καὶ τὸν ἔβλεπα τόσο ἀλλοιότατο κάθε φορὰ! Ἦταν ἀπ' τὸ ἕνα μέρος γαλανός, καταγάλανος μ' ἔκείνο τὸ γλυκῆχορμο ποὺ ἔχει τίς ὁμορφες ἀνοξιάτικες μέρες.

Φαίνονταν τόσο χαρούμενη αὐτὴ ἡ

γωνιά απ' το στερέωμα, τόσο όμορφη και τόσο δροσερή, που έμοιαζε με την παιδική ξένοιαστη ηλικία, εκείνη την εποχή της ζωής την τόσο όμορφη, που όλα φαίνονται γαλάνα, σαν αυτό το χρώμα, εκείνη που δεν έχει κανένα συννεφάκι μελαγχολίας ή σκοτούρας, εκείνη τέλος την ηλικία τη μικρή-μικρή, την άθωα, που όλα γελούν, όλα χαίρονται.

Πιο πέρα, ήταν το ίδιο γαλάζιο χρώμα, σκεπασμένο που και που από κάτι μικρούτσικα άσπρα συννεφάκια, τόσο μικρά, όσο είναι οι λύτες της ηλικίας εκείνης που το παιδάκι αρχίζει να μεγαλώνει, να καταλαβαίνει λιγάκι τη ζωή, τότε που αρχίζει να πηγαίνει σχολείο, αφήνοντας την ξένοιαστη μικρή ηλικία, που πέρασε πιά, αρχίζοντας μια άλλη, με λίγη μελέτη και με κανένα μικρό μάλωμα απ' τη δασκάλα ή απ' τη μαμά. Δεν μοιάζουν τ' άσπρα αυτά συννεφάκια πάνω στο γαλάζιο ούρανο, με τις μικρές λύτες αυτής της μεγαλύτερης ηλικίας; σκέφθηκε και γύρισα το βλέμμα μου απ' τη δύση.

Ο ήλιος πήγαινε να βασιλέψει, μα δε φαινόταν καθόλου, γιατί ο ούρανος ήταν συννεφιασμένος. Κρυμμένος όμως πίσω απ' τα σύννεφα, έδινε τ' όμορφο του χρώμα σ' αυτά, και τάνανε ρόδινα, κι' ήταν τόσο όμορφα! Εύτυχισμένα σύννεφα! Είναι σαν τα σύννεφα της σχολικής ζωής των μεγάλων τάξεων, με τις τόσες σκοτούρες και την τόση μελέτη, που τόσο επιθυμούμε καμιά φορά να μην πληγούν. Όμως, είναι τόσο εύτυχισμένα, κι' αυτό φαίνεται απ' τη λυπή που κάνουν όλες οι απ' αφύσους τη χαρούμενη σχολική ζωή, όταν δουν να φεύγουν από μπροστά τους τα ρόδινα αυτά σύννεφα.

Ήταν κι' ένα ακόμα μέρος τ' ούρανο, σκοτεινισμένο, σκεπασμένο με μεγάλα σύννεφα και που και που διακρινόταν το γαλάζιο χρώμα του θόλου που είχαν σκεπάσει. Μοιάζει αυτό το μέρος τ' ούρανο με την φουρτουνιασμένη ζωή, με τις μεγάλες λύτες της, όπου λίγη είναι η εύτυχία, που πολύ σπάνια ξεχεται ν' ανακουφιστεί τις πραγματικές και μεγάλες στενοχώριες αυτής της ζωής...

Παρασαία

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ή μικρή μεμπέκα, τριών χρόνων μόλις, κλαίει απαρηγόρητα. Βλέποντας στο γόνατό της ένα άκρυν που έσταξε από τα μάτια της λέει με συγκίνηση: — Είναι λυπημένο και το γονατάκι μου, μαμά!

Νικήτας Λέγτας

Ο θεός: — Πώς πιάς, Κώστα, στο σχολείο;
Ο Κώστας: — Με τα πόδια, θείε μου.

Σικυνονία Αύρα

Ο μπαμπάς υπόσχεται στη Μαρίνα πως θα της φέρει πάστες, μα το μεσημέρι που έρχεται της λέει πως το ξέχασε. Κι' έλνει:
— Έγώ ποτέ μου δεν θα ξεχνούσα ένα τέτοιο πράγμα!

Μικρομέγαλη

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ 254ου ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΛΥΣΕΩΝ

Προταθέντος την 7 Μαρτίου 1931 προς εύρεση των λύσεων των εις τα φύλλα της Διαπλάσεως Μαρτίου, Απριλίου και Μαΐου 1931 δημοσιευθέντων 205 Πνευματικών Ασκήσεων.

(Οι ακόλουθοι έκαστον δνομα τρεις αριθμοί σημαίνουν: ο πρώτος τάς εφθερίδας όρθας λύσεις, ο δεύτερος τάς Εύσημα λύσεων και ο τρίτος τάς Εύσημα Επιμονής, συμφώνως με τον Όδηγόν του Συνδρομητού, Κεφ. Δ', § 25.

Οι **Ίσοτίμοι** όλων των τάξεων έχουν το δικαίωμα, οι μόνιμοι Α' Βραβείου να δημοσιεύσουν την εικόνα των επί πληρωμή δρ. 40 διά τα έξοδα του κλισέ, και να αγοράσουν εντός τριμήνου το πολύ από σήμερα, (διότι κατόπιν παραγράφεται το δικαίωμα τούτο), ένα ολονότιο θέλον τονον «Διαπλάσεως» των ετών 1894 — 1931 (Β' Περίοδος) με έκπτωση δέκα πέντε (15) δραχμών. Οι του Β' Βραβείου ν' αγοράσουν δέκα Τόμων με έκπτωση δέκα (10) δρ. και οι του Γ' με έκπτωση πέντε (5) δρ. (Ίδε και Όδηγόν Συνδρομητού, Κεφ. Ε' § 6 και 7).

ΑΝΩΤΕΡΑ ΤΑΞΙΣ (από 16 ετών και άνω κα-
θώς και όσοι δεν έσημείωσαν ηλικίαν).

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Ντίνος Αύ-
γερίτης, 195, 20, 7.

Ίσοτίμοι: Κυρά Φροσύνη, 196, 20, 7. Ελπίουσα Έλλάς, 194, 20, 7. Λαμπαδίας, 181, 19, 7. Κυρά της Θάλασσας, 196, 20, 7. Χρυσάλλης, 195, 20, 7. Γλυκό Χαμόγελο, 192, 20, 7. Αϊ-γλη, 185, 19, 7. Σιφονέτ, 193, 20, 7. Ερείκη, 188, 19, 7. Νέα Έλλάς, 186, 19, 7. Αρχοντοπούλα, 186, 19, 7. Κι-νεζούλα, 193, 20, 7.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Σεπε-
σμένος Λόρδος, 174, 18, 7. Λεπτούλα, 177, 18, 7.

Ίσοτίμοι: Νταίξη, 178, 18, 7.

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Κωνστ. Σου-
βλής, 144, 15, 7.

ΕΠΑΙΝΟΣ: Ωκεανός, 112, 12, 4. Δροσερό Μελέτι, 99, 10, 4. Άλκιμνη, 97, 10, 5. Άνεμώνη του Βουνοῦ, 118, 12, 7.

ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ: Άππιανός, 12, 2, 1. Δυσέφρετη Χαρά, 22, 3, 1. Άταλάντη, 10, 1, 1. Πατριώτης, 14, 2, 4. Πληγωμένο Πουλί, 75, 8, 3. Έλπι-δόπλεκτη Πορφύρα, 29, 3, 1. Βασιλεύς των Δασών, 69, 7, 6.

ΜΕΣΑΙΑ ΤΑΞΙΣ (12—15 ετών)

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Γκαργκόλη, 174, 18, 7.

Ίσοτίμοι: Λυσόχαρτο, 184, 19, 7. Βιολέττα, 166, 17, 7. Εύβοϊκή Θάλασσα, 163, 17, 7. Χρυσόθις, 179, 18, 7. Ηλιογέννητη, 175, 18, 6. Τζίνα, 166, 17, 7. Μύρον της Άνδρου, 168, 17, 7. Ναΐς, 191, 20, 7. Άγνούλα, 186, 19, 7. Άγγελούδι, 186, 19, 7. Πανελ-λήνιο Όνειρο, 192, 20, 7. Μαγνήτης, 185, 19, 7.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Μιρτύ-
λος 157, 16, 6. Ερνάνης, 151, 16, 7.

Ίσοτίμοι: Σικυνονία Αύρα, 133, 14, 7.

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Δροσοστά-
λακτη, 133, 14, 5. Χαρουγή της Λέ-
σθου, 138, 14, 7. Νυφούλα τ' Ούρανοῦ, 128, 13, 7.

ΕΠΑΙΝΟΣ: Χλωμό Φεγγάρι, 88, 9, 3. Θούριος του Ρήγα, 85, 9, 7. Νιό-
της Αδάμας, 108, 11, 5. Χαρουγή, 88, 9, 7. Αύγερινός, 85, 9, 5. Άθάντης Έλλάς, 101, 11, 7. Εύζωνάκι, 109, 11, 4. Λουλούδι της Χαράς, 106, 11, 6.

ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ: Ίας, 60, 8, 3. Κεφαλλονίτης, 51, 6, 3. Κόρη του Θούλου, 18, 2, 1. Θερινή Αύγη, 29, 3, 2. Νικηφόρος Ούρανος, 73, 8, 3. Μονάκριβη, 43, 5, 2. Σκλάβος Βορειο-
ηπειρώτης, 46, 5, 6. Μαστροχαραστής, 64, 7, 7. Ψηλορείτης, 68, 7, 2. Καπε-
τάν Μιαούλης, 37, 4, 5. Τριφασικόν, 35, 4, 3. Μωραϊτάκι, 43, 5, 3.

ΜΙΚΡΑ ΤΑΞΙΣ (11 ετών και κάτω)

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Ευαίσθητη
Καρδούλα, 175, 18, 7.

Ίσοτίμοι: Θούριος, 142, 15, 5. Βε-
δουίνος, 158, 16, 7.

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Λιλή Ταμ-
βάκη, 82, 9, 6.

ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ: Μαργαριτα-
ρένιος Σταυρός, 18, 2, 2. Μάγος Κρή-
της, 12, 2, 1. Κορυδαλλός, 10, 1, 1. Πιπεράκι, 45, 5, 2. Κρινάκι, 19, 2, 1. Ίωάν. Παπαδόκης, 13, 2, 1. Καμέλια, 3, 1, 2.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Άθνη, 42 οδός Εύριπίδου,
την 17 Μαΐου 1932

ΔΗΛΩΣΗ

Δέν παραλαμβάνω γράμματα με άνε-
παρκές γραμματόσημο, γιά τά όποία
πρέπει να πληρώσω πρόστιμο. Ζυγίζε-
τε και βάψετε τό γραμματόσημο σωστό.
— Δέν άπαντώ σε κανένα, όταν με ρωτά
γιά πράγμα που τά έχει ο Όδηγός
του Συνδρομητού. Τιμάται δρ. 5, τα-
χυδρομικός δρ. 6, και πρέπει να τον
προμηθευθή όποιος θέλει να λαβαίνη
μέρος στην κίνηση.

ΧΑΡΑΣ Εθαγγέλια! Στο 27ο φυλλάδιο
θα δημοσιεύση ή «41η Κυριακή της Δια-
πλάσεως», γραμμένη από τον Άνανία και
είκονογραφημένη από τον κ. Βώττη. Άρ-
γως λιγάκι, αλλά θα σάς άποζημιώση.
Έννοείται ότι θα δοθή συγχρόνως κι' ή έρ-
ώτηση γιά την «42α Κυριακή», που κι'
αυτή θα γίνη εντός του 1932. Όστε θάχουμε
δύο Κυριακές αυτό τό χρόνο.

Άλήθεια δέν θυμούμαι, Άετιδεύ. Δέν
μου λές και σε ποιο φυλλάδιο σου άπήν-
τησα, να ιδω την άπάντησή μου κι' ίσως
να θυμηθώ. Πρέπει όμως να ξέρης ότι
π πολλές φορές δέν άπαντώ γιά ένα ζήτημα
που μου γράφουν, όχι γιάτι άδιαφορώ, άλ-
λο γιάτι δέν τό κρίνω κατάλληλο γιά δη-
μοσία άπάντηση. Άλλες φορές πάλι γιάτι
δέν έχω τόπο ή καιρό. Έννοείς ότι αν έ-
πέμνω νάπαντώ σε όλα, δέν θα μου έφτα-
ναν ούτε πέντε σελίδες γι' Άλληλογρα-
φία. Νά μου γράφης λοιπόν όπως μου έ-
γράφες.

Στόν Όδηγό που σου έστειλα, Έρν-
θρόδερε, θα ιδής στα σου χρειάζονται
γιά να λαβαίνης μέρος στην κίνηση, και
τότε βέβαια δέν θα μου στέλνης σκόρπιας
Άσκήσεις γιά δημοσίευση, ούτε Π. Πνεύ-
ματα γραμμένα στο ίδιο χαρτί. Γιά τις
Άσκήσεις γίνεται ιδιαίτερος Διαγωνισμός
— κι' ή προθεσμία του φετεινού έληξε
πιά, — και κάθε τι που μου στέλνεις, πρέ-
πει να τό γράφης σε χωριστό φύλλο χαρ-

τί. Σου εύχομαι περαστικά πολύ γρήγορα.
Πόσον καιρό είχες να μου γράφης, Ρι-
γολέττε! Φανταζόμουν πολλά και διάφο-
ρα, όχι όμως και πώς... μεγάλωσε τό-
σο γρήγορα κι' έγινες τόσο πολυσχολος,
που να μην εύκαιρής πιά γιά μένα. Γιάτι
έχω φίλους πολύ μεγαλύτερους από σένα,
που μου γράφουν ταχτικά. Πώς εύκαιροῦν
έκείνοι; Έλαβα τή φωτογραφία σου και
θα τη δημοσιεύσω γρήγορα.

Χαίρω, Μαρίνα Πανουσοπούλου, που
είσαι τώρα καλά κι' όλ' αυτά τό φοβερά
έξαστήκαν. Άλήθεια, πόσο θα υπέφερες,
παιδί μου!... Ναι, να κάμης ότι μπορέ-
σης γιά νάνακληρώσης τους τρεις μήνες
που έχασες και να δώσης τις άπολυτη-
ρίους σου εξετάσεις. Έγινε αυτή ή σχολι-
κή έκδρομή στας Άθήνας; Δέν σάς είδα...

Μηδέα, γιάτι μου έστειλεις δύο συλλο-
γές Πνευματικών Άσκήσεων; Μιά μόνο
είχες τό δικαίωμα και μιá μόνο κρατώ.
Την άλλη — που αρχίζει με τό Λεξιγρι-
φο Έστιάτοριον — την άποκλείω. Έν-
νοείς ότι δέν έκαμα σύγκριση γιά να κρα-
τήσω την καλύτερη; διάλεξα στην τύχη.
Κι' έτσι έπρεπε, γιάτι τότε όλοι θα μου
έστελναν από δύο-τρεις να διαλέγω.

Πραγματικώς, Παληά Άθήνα, ήταν
καλλιτεχνικό γεγονός ή σύμπραξη Μαρί-
κας Κοτοπούλη και Κυδάλης, άφού μπορέ-
σαμε να βλέπουμε, στο ίδιο έργο και στην
ίδια σκηνή, και τις δύο αυτές μεγάλες
θεατρίνες. Ευχαριστώ γιά τά καλά λόγια
και γιά την όμορφη εικόνα «Παιδιού εκ του
φουαριού» που μου στέλνεις. Κι' έλπίζω να
έμεινής στην καλή σου άπόφαση...

Σάκη Μ. Βουτυρά, γιά να συνεργά-
ζεσαι στη Σελίδα, πρέπει πρώτα να πά-
ρης ψευδώνυμο. Έπειτα, δέν μπορείς να
στέλνης πολλά μαζί κομμάτια, αλλά από
ένα κάθε φορά, κι' άμα σου τό δημοσιεύω
ή σου τό άπορρίπτω, άλλο. Όστόσο διά-
βασα τά ποιήματά σου και τά βρήκα
εύοιωνα. Τά μέτρα τους δέν είναι βέβαια
τέλεια, δείχνουν όμως πώς έχεις τό ποιη-
τικό δώρο και, άμα έξασκηθής ακόμα στη
στιχουργία, θα γράφης όμορφα πράγματα.

Μου διάβασαν τό παιδικό δραματάκι σου
Νυχτοπούλι. Καλό είναι κι' μπορεί βέ-
βαια να δημοσιεύση στο μαθητικό περιο-
δικό, βρισκω όμως ότι τό τέλος θάπρεπε
νάλλοιόθ. Τά παιδιά έκαινα κάνουν πολύ
μεγάλη — κι' άπίστευτη — θυσία, να μην πα-
νε στα σπίτια τους τό Πάσχα, γιά να μεί-
νουν όλα με τον άτυχο συμπαθητή τους
που δέν έχει να πάη πουθενά. Γίνονται
τέτοια πράγματα; Πιο άπλη και πιθανή
λύση θάβαν να τον έπαιρνε κάποιος να κά-
νη Πάσχα στο σπίτι του.

Ο καλός Σύλλογος «Έσπεράντο», διά
του Έρνάνη, μου κάνει τό πρώτο του έξ-
σπάθωμα, ως δείγμα της χαράς που αι-
στανθηκε γιά τη συστατική έγκύκλιο του
Ίπουργκε. Τόν εύχαριστώ παρ' όλού.
Και διαβιβάξω τά θερμά του συγκαλητήρια
στη δ. Άλλα Καρακάλου πρώτο γιά τους
άρραδώνες της κι' έπειτα γιά τό «Γαλά-
ζιο Πουλί».

Μεσημβρινέ Άστήρ, με χαρά έλαβα
τό πρώτο σου γράμμα άφού έγινες συν-
δρομητής, κι' είδα την άπόφασή σου να
λάβης μέρος στην κίνηση. Σου έστειλα ή
έξήγησες. Στο έξης όμως σε παρακαλώ να
μή μου γράφης με μηχανή, και μάλιστα με
κόκκινο μελάνι. Τά γράμματα των παιδιών
μου τά θέλω χειρόγραφα, γιά να βλέπω
και τό χαρακτήρα τους, κι' τό μελάνι μαύ-
ρο, γιά να μή με πειράξη στα μάτια.

Έλαβα, Μαντίνα Μαντάκου, κι' ευ-
χαριστώ. Άλήθεια, και τά δύο φετεινά μυ-
θιστορήματά μου είναι έκτάκτως όμορφα.

Οι περισσότεροι βρίσκουν όμοιότερο την
«Έδιθ ντά Φερλάκι». Άλλοι, όπως εσύ,
προτιμούν τό «Βασιλόπουλο και Ζητιανό
πουλο». Κι' εγώ, αν με ρωτάς, προτιμώ
αυτό. Είναι ανώτερο, βαθύτερο, ψυχολογι-
κότερο.

Να κι' ή παλιά μου αγαπητή Κλαίρη,
που είχε να μου γράφη τρία χρόνια. Ποτέ
δέν με έχασες κι' ακόμα με διαβάζεις, με
μεγαλύτερη μάλιστα εύχαρίστηση τώρα.
Γιάτι μεγάλωσε και με νιώθει καλύτερα,
κι' έπειτα γιάτ' είναι δασκάλissa σ' ένα
χωριό κι' έχει, στην έρημιά, δέν έχει άλλη
συντροφιά άπό μένα. Πόσο νοσταλγεί την κί-
νηση και τις φίλες που είχε πρό τριών
χρόνων, με μακρινές ευγενικές Διαπλάσο-
πούλες! Δυστυχώς τώρα δέν εύκαιρεί να τις
άνανέωσθ, τά νέα της καθήκοντα την άπα-
σχολού, πολύ, κι' άρκείται μόνο να δια-
βάξη και να θυμάται...

Εύχαριστώ γιά τις εύχές και τά καλά
λόγια, Οαργαλέα Έλληνίς. Με πολλή
μου εύχαρίστηση θα σε γνωρίσω κι' από
κοντά όταν θα πάς στο Λουτράκι και θα
περάσως από τάς Άθήνας. Χαίρω που,
χάρις στο Σήμα, έγινες άχώριστες φίλες
με τη Νέα Κράνη. «Ίμπρεσιονισμός ει-
ναι σχολή (είδος) ζωγραφική». που άπο-
βλέπει στην έντύπωση κυρίως με τά χρώ-
ματα. «Ίμπρεσιονιστές» λέγονται οι ζω-
γράφοι αυτής της σχολής.

Συμφωνώ, Παπαρούνα, ότι είναι κα-
λύτερα, τις τελευταίες αυτές ήμέρες της
Διακινησίμου να πηγαίνετε στο σχολείο
και να κάνετε διαφορές έκδρομής, παρά να
κάθεστε και να ταμπλιάζετε — όπως λές —
στο σπίτι. Γιά τις λύσεις, που με ρωτάς,
νομίζω ότι τό είπα: τις μετρού άδιακρί-
τως, χωρίς να ξεχωρίζω εύκολότερες και
δυσκολότερες. Άλήθεια, στη γιορτή της
«Ένώσεως» ποιόν άραγε γνώρισες ως κ.
Παπαδόπουλο; Ο κ. Παπαδόπουλος δέν
μπορεί να πάη.

Είδα, Ίσμα Λεβή, τί όμορφα που πέ-
ρασε τις ήμέρες του Πάσχα, μόνο που δέν
μπορείς να πάς στην Άνάσταση, έξαιτίας
της έξαφνικής — αλλά περαστικής — ευτυχώς
— άδικασίας της μαμάς. Περιμένω τώρα
τις έντυπώσεις σου απ' αυτές τις έκδρο-
μές. Σου έστειλα τά τετράδια που ζήτη-
σες, γιά να στέλνης και σ' αυτός που
σου κάνουν τη χαρά να σου στέλνουν,
Μην τό παραμελής ποτέ, γιάτι ύστερα μα-
ζεύονται πολλά και, αν δέν θα εύκαιροῦ-
σες να τα ανταποδώσης, ή χαρά σου θα γί-
νόταν στενωπόρια.

Ο Λευκάτας μου γράφει: «Μιά υπε-
ρηφάνεια γέμισε την καρδιά μου όταν διά-
βασα την τόσο επαινετική γιά σένα σύ-
σταση του Ίπουργκε, γιάτ' είμαι κι' ε-
γώ τέσσερα χρόνια συνδρομητής σου —
τέσσερα χρόνια μαθητής σ' ένα μεγάλο
και ιδανικό σχολείο... Δέν έχω παρ' α
σε συγχάρω και να σου πώ, ότι από δω
κι' έμπρός θα διπλασιάζω τις ένέργειές
μου γιά τη διάδοσή σου, άφού δέν μπορώ
ν' σου προσφέρω τίποτα καλύτερο». Μα
και τί καλώς έρω δέλω;

Κυρά της Θάλασσας, έχεις δικιο, ο α'
στίχος του ποιήματός σου στο 22ο φυλλά-
διο έχει μιá συλλαβή παραπάνω, γιάτι τό
«Θριαμβικά» που είχες, ο τυπογράφος
τό έκαψε «Θριαμβευτικά» κι' ο διορθωτής
δέν τό πρόσθεσε. Η λέξη, τώρα, «Θριαμ-
βικός, άντί «Θριαμβευτικός», δέν είναι και
τόσο δόκιμη, πολλοί όμως τη μεταχειρί-
ζονται, και μάλιστα όταν ή άλλη δέν χω-
ρεί στο στίχο. — Ναι, άς μέθουν τά Δια-
πλάσοπούλα, στα δέν τό έφέρουν, ότι ή δ.
Καλλιόπη Κορδοπάτη είναι ή παλιά μας
Σγουρόμαλλη.

Νινέττα, τό ψευδώνυμο, είδες σου τό
ένέκρινα. Έπρεπε λοιπόν νάοίξη πάλι τό
σχολείο γιά να σου περάση ή τεμπέλική
και να μου γράφης; Πάλι καλά! Κρίμα
που ματαιώθηκε τό ταξίδι σου στας Άθή-
νας. Πες στο Βολιώτικο Κεράσι ότι πε-
ριμένω να του περάση κι' αὐτοῦνοῦ ή τεμ-
πελιά, και χαριέσιματα στη Ροδόγλη,
που όταν μιλάτε γιά μένα, δέν καταλα-
βαίνετε την ώρα που περνά...

Χαίρω, Ρέλια, που σου άρεσε τόσο τό
πασχαλινό μου φυλλάδιο. Άλλά θα είδες
ότι πασχαλινό ήταν και τό έπόμένο, και
σ' αυτό ήταν κι' ή Έπιστολή του κ. Φαί-
δωνος που τόσο αίστάνθηκες την έλλειψή
της από τό άλλο. Διαβιβάξω τά συγκαλη-
τήρια σου στην Κυρά της Θάλασσας, Πε-
ριπλοκάδα κι' Ηλιογέννητη γιά τά τε-
λευταία τους κομμάτια.

Εύχαριστώ γιά όλα, Έβρόνη, και προ-
πάντων που θα φροντίσης με περισσότερο
ζήλο γιά τη διάδοσή μου, γιά να κάμης
«κι' άλλα παιδιά εύτυχισμένα όπως σ' έκα-
νε σένα ή Σταράτη». Όμορφα τά θέματα των
διαλέξεων του Συλλόγου σας. Ναι, έλαβα
κίδλα τό πρώτο του έσοπάθωμα, που θα
τό ακολουθήσουν βέβαια και πολλά άλλα,
άφού τό μέλη του μάχασουν τόσο.

Στό Β' Γυμνάσιο Πειραιώς έδινε Διαγω-
νισμός με θέμα «Στόν άγνωστο στρατιώ-
τη» και βραβεύθηκε ένα ποίημα του μαθη-
τού της δ. Τάξης και συνδρομητού μου
Μαρίου Β. Παπαδοπούλου. Τόν συγ-
χαίρω άφού τό ποιήμα του ήταν καλύτερο
απ' όλα — κι' αυτό δέν είναι βέβαια μι-
κρό πράγμα — και του εύχομαι και εις ά-
νώτερα.

Κι' εγώ είμαι πολύ εύχαριστημένη,
Ταξιδιώτη, που ή άπάντησή μου σε άνα-
κούφισε και σ' ένεθάρρυνε. Εξόχως μετά
την «41η Κυριακή» θάρχσουν τάποτέλε-
σματα των περσινών καλοκαιρινών Διαγω-
νισμών και κατόπι θα προκηρυχθούν οι
έσοι. Ο Μακρόφ είναι τώρα συνεργάτης
μου. Τά κομμάτια που βλέπεις με την ύ-
πογραφή Κ. Π. Ασκιαδής (ή μόνο Κ.
Π. Ασκ.) είναι δικά του.

Η αγαπητή μου φίλη Ζωή Θ. Διακο-
πούλου, γυρίζοντας από τη Βραζιλία γιά
να πάη στην πατρίδα της, πέρασε κι' από
τάς Άθήνας και ήρθε στο γραφείο μου
να με ιδή. Μου έφερε από καί-πέρα κι' ε-
να όμορφοτατο presse-papier, που έχει
μέσα σε δύο γυαλιά κλεισμένη μιάν άληθι-
νή λαμπρόχρμη πεταλούδα της Βραζι-
λίας. Την εύχαριστώ πάρα πολύ!

Μαγεμένο Δοξάρι, Μπουμπουλίνα,
Ξανθοούλα, Δόρυκριν (δ. Σ. Κ. δέν ει-
ναι πιά), Νυφούλα τ' Ούρανοῦ, Βασι-
λίσσα του Δάσους, Γιόλα, Χανιώτοπού-
λα, Άγραμπελη, Άγνή, Χρυσάνθεμο,
Βέδα, Άτταβύρις, καλά μου παιδιά,
και τά δικά σας όμορφα γράμματα διάβασα
με μεγάλη εύχαρίστηση, αλλά ο χώρος
σήμερα δέν έπιτρέπει περισσότερες άπαν-
τήσεις.

Τό πρώτιστον καθήκον του κα-
λού συνδρομητού είναι ή ένκαι-
ρος άνανέωσις της συνδρομής του

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δέν άγνρίζεται, ούτε ίνα-
νέσσεται, αν δέν συνοδεύεται από τό δικαίωμα,
δρ. 10. — Τά άγνρίζονται ή άνεύθεντα ίσχύουν
άς την 30 Νοεμβρίου 1932. Όσα συνοδεύονται από
Α, άνήκουν σε άγρία και στα από Κ, σε κορίτσια.
Νέα Ψευδώνυμα: Έλπίς, κ. (ι;!),
Μακεδονικός Λωτός, κ. (ΜΚ).

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: *Εὐέλπιν* (τὸ ἐνέκρινον, γὰρ τὴν ἀπόφασίν σου χαίρω πολύ)· *Ἀσάλευτην Ζωὴν* (πολύ μ' εὐχαρίστησε τ' ὄρατό σου γράμμα κι' ἡ ἐπιστροφή σου)· δὲν σέ εἶχα ξεχάσει· ὑπόλοιπο στὴ διάθεσίν σου δρ. 17· γράψε μου)· *Γιάννην Δέσβιον* (εὐχαριστῶ πολύ γὰρ δλα· γὰρ τὸ ποίημα τί νὰ σοῦ πῶ; δὲν θυμοῦμαι τώρα· δὲν μοῦ τὸ ξαναστέλνεις;)· *Βασούλαν Μπουρνιά* (στὸ γράμμα σου ἕνα μόνο κομμάτι βρήκα· γιατί λές δυό-τρία; διαδιδάξω τὰ συγχαρητήριά σου στὴν κ. Ζαφυροπούλου γὰρ τὸ τελευταίον της διήγημα· κάμε της καὶ κανένα γράμμα νὰ τῆς πῆς δλ' αὐτὰ· θὰ εὐχαριστηθῇ πολύ)· *Ἀσπρον Ἀράπην* (μπορεῖς νὰ τὰ στείλῃς μὲ ταχυδρομικὴ ἐπιταγή; ἀλλὰ καὶ εἰς γραμματόσημα, ἐπειδὴ τὸ ποσὸν εἶναι μικρὸν, μέσα σὲ συστημένο γράμμα)· *Φιόρο τοῦ Δεβάντε* (τὸ καλῦτερόν εἶναι νὰ τὸ κάνῃς σὲ τρία μέρη χωριστά, αὐτοτελῆ καὶ νὰ στείλῃς τὸ πρῶτο· ἂν ἐγκριθῇ, τότε στέλνεις καὶ τὸ δεύτερο)· *Λαίδην τοῦ Φαουντλερόν* (ὁ Σύλλογός σας μένει νὰ ὀφείλῃ δρ. 23, 20)· *Ξανθὸ Ποντικάνι* (πλησίασε μὲ χαρὰ καὶ χωρὶς κανένα διαταγμὸν χαρτί καὶ Ὁδηγὸ ἔστειλα)· *Φάουστ* (ἔστειλα 20 τετράδια)· *Ἀτιθία* (ἔλαβα, εὐχαριστῶ, χαίρω πολύ)· *Ἰὼ* (ἔστειλα· μπορεῖς βέβαια, φτάνει νὰ μὴν ὑπερβάλῃς τὸ δρις)· *Δικέφαλον Ἀετόν* (ἔστειλα 20 τετράδια)· *Πειραιωτάκι* (ἔστειλα 2 δεσμίδες λυσόχαρτο)· *Φεμινίστριαν, Γεώργιον Παπούλιαν* κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν 15 Μαΐου, θάπαντῆσιν στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 259ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου εἶναι δε· ταὶ μέγισται τῆς 21 Ἰουλίου.

344. Συλλαβόγριφος

Τὸ πρῶτό μου εἶναι γράμμα,
Τὸ δεύτερο πλανήτης
Καὶ μὲ τὰ δυό μου ἀντάμα
Θὰ ξεδιψᾷ ὁ λύτης. **Φάουστ**

345. Στοιχειόγριφος

Ἐν' ἀρχικὸ μονάχῃ τὴς προσθέτω,
Κι' ἐκεῖ πού φωνίζεις... σπαγέτο,
Κρέας, τυγὶ κι' ὅ,τι ἄλλο πεῖς,
Στὴν Θεσσαλία πετάχτηκες εὐθύς.
Κουκουτσάκι

346. Ἀναγραμματισμός

Ὅποιον πολιτείᾳ
Ἀναγραμματίσης,
Μιὰ παχειὰ οὐσία,
Λύτη, θάποχτήσης.
Δοξαζόμενο Τριπολιτσιώτην

347. Αἵνιγμα

Στὸν οὐρανὸ συχνότατα
Τὸ θηλυκὸ μου βλέπεις.
Κι' ἀπὸ τὸ λαχανόκηπο
Τὸ οὐδέτερό μου δρῆπεις.
Γαζιδιώτης

348. Ἀσθήρ

* * * Ὅριοντις ἀρχαία
* * * πόλις τῆς Θεσσαλίας·
* * * καθέως χώρα τῆς Ἑλ-
* * * λᾶδος· διαγωνίως ἀ-
* * * κρωτήριον τῆς Μακε-
* * * δονίας καὶ κράτος Βαλ-
* * * κανικόν.

Μυροβόλος Ἄνδρος

349-353. Μαγικὸς Ποταμός

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἐνὸς γράμματος ἐκά-
στης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἐνὸς πο-
ταμοῦ, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχημα-
τισθοῦν ἄλλαι τόσαι λέξεις:

Σινᾶ, ἀνίς, ἀήρ, Κῶς, φαῖα.

Νέλλαν

354. Συλλαβική Μεσοστιχίς

Αἱ μεσαῖαι συλλαβαὶ τῶν κάτωθι
ζητουμένων τρισυλλαβῶν λέξεων ἀπο-
τελοῦν πόλιν τῆς Ἑλλάδος:

1, Νῆσος τῆς Ἑλλάδος· 2, Ἀρχαῖον
μακεδονικὸν ὄπλον· 3, Πόλις τῆς Θεο-
σσαλίας.

Φαραῶ

355. Μικτὸν

ξ - ουο - τυ - εοα

Ἐκάτη

356. Γρίφος

α	τον	τι
α	α τον τον τι	τι
ουδ	χο	Φ
α	α τον τον τι	τι
α	τον	τι

Ὑπερασπιστὴς τοῦ ἔθνους

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

357. Triple Anagramme

Je couvre le fond de la coquille.
Brouille trois fois mes pieds:

1. Je contiens ton cerveau.
 2. Je t'abrite du feu.
 3. J'attache les vaisseaux.
- (Πρωτότυπον) **Πανελλήνιο Ὀνειρο**

358. Sans Voyelles

chn - q - b - n - mrd - ps.
Πολυβώτης

ΑΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλλου 10

119. Γραφὴ-ραφή.—120. Πάρις Χά-
ρις.—121. Νομάς-ἀμνός.—122. Ὁ τοῖ-
χος, ἡ Τύχη.—123. (Ἀκυροῦται διότι
δὲν ὑπάρχει μήτηρ ἐπιφανῶν Ρωμαίων
μὲ ἑπτὰ γράμματα).—124. ΕΥΜΑΙΟΣ
(υἱός, μυῖα, αἷμα, ἴσος, ὀμάς, Σιάμ.)
—125-129. Διὰ τοῦ Υ: ἄυλος, μυῖα,
υἱός, πλύσις, ἄλυσ.—130. ΝΟΜΟΙΣ
ΠΕΙΘΟΥ (ΝΟΜΙΟΣ, ΟΙΣΤΡΟΣ, ΠΕΙΣΙ-
στρατος, ΘΟΥΡΙΟΣ).—131. Ὁπου νόσος
καὶ ἱάμα.—132. Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν εἰ-
ρήνης (ι, περὶ εἰς ἀνωθεν Ἰριν, εἰς.)

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἀπλὰ στοι-
χεῖα δρ. 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10
λέξεων 60 λεπτά ἡ λέξις μὲ παχέα δὲ στοιχεῖα
δρ. 1 καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. 1, 5 γ. Ὁ χωριστὸς
στίχος δρ. 5. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ
διπλά· ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

[AB'—248]

Διαπλάσπουλα εἰς ἀπὸ ὅσους δὲν ἔλα-
βα περιμένοντες τετραδιάκι. Θὰ μοῦ προ-
ξενήσετε ἀνέκφραστη χαρὰ. Ἰωάννην Κα-
φεζέζην, Ἀφεντούλην 24 Πειραιᾶ διὰ: **Ἰὼ**

[AB'—249]

Ἡ «ΕΣΠΕΡΑΝΤΟ» θεωρεῖ ὑποχρέωσίν της
νὰ εὐχαριστήσῃ τὰ εὐγενικὰ διαπλά-
σπουλα πού τόσο συνέτειναν στὴν ἐπιτυ-
χίᾳ τῆς γιορτῆς της. — Ὁ **Φάουστ** δια-
γράφεται ἀπὸ τὸν Σύλλογόν μας.

[AB'—250]

Στις καλὲς μου φίλες Θεότρελλῃ Τσιγ-
γάνᾳ, Βάγκινερ, Θεότρελλῃ Ξανθούλᾳ
καὶ Λόεγκριν στέλνω τίς πιὸ θερμὰς μου
εὐχαριστίας γὰρ τὴν υποδοχὴν ποῦ μοῦ κά-
νανε ὅταν ἐπισκέφθηνκα τὴν πόλιν τους.

Ἀτταβύριος

[AB'—251]

Γαρδένια, Πλάνο Ἠλιοθαύλα Μπελί-
να, Κόρη τοῦ Βουνοῦ, Χρυσόπηγῃ, Πο-
λυδάτῃ, Γορτύνι, ἀπείρους χαιρετισμούς.
Γαρδένια, περιμένω ἀπάντησιν.

Ἀτταβύριος

[AB'—252]

Νυφούλα τ' Ὀυρανοῦ, Νίτσα Βεργάδην,
Μονάκριβην, στὴ γιορτούλα σου ἀπει-
ρες εὐχές. **Βέδας**

[AB'—253]

Μὲ ἕνα πῆδο κατεβαίνω στὸ Δημοφύ-
φισμα, περιμένοντας τὴν εὐγενικὰ
σας προτίμησιν. Φιντία ποῖός εἰσαι; δὲν
σὲ μαντεύω πῆς μου. **Χλόη**

[AB'—254]

Διαπλάσπουλα-ες, ἀνταλλάσσω τετρα-
διάκια. Γράφετε: Ἰωάννην Καφεζέζην,
Ἀφεντούλην 24, Πειραιᾶ, διὰ: **Ἐλπίδα**

[AB'—255]

«ΤΡΕΙΣ ΣΩΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ»

Αρχαιρεῖσαι προσεχῶς. Ἀ Διαγωνισμὸς
τοπελίων. Συμμετοχὴ 3δραχμὸς· προ-
θεομία μηνός. Βραβεῖα ἐκλεκτά. Ζητήσατε
καταστατικόν. Ζητοῦμεν μέλη καὶ ἀντι-
προσώπους. Δ/σις: Σύλλογον «Τρεῖς Σω-
ματοφύλακες», ὁδὸς Χάρητος 1, Ἀθήνας.

[AB'—256]

Μονάκριβην, Νίτσα Βεργάδην, Μπου-
μπουλῖνα, Μαγεμένο Νησάκι, στὴ
γιορτούλα σας μύριες δλόθερμες εὐχούλες.
Νυφούλα τ' Ὀυρανοῦ

[AB'—257]

Βέδας—Γρηγόριος Λαναρᾶς... δὲν πι-
στεύω νὰ τὸ περιμένεις.

Μακεδονικὸν Νούφαρο

[AB'—258]

ΦΕΜΙΝΙΣΤΡΙΑ, γὰρ τὴ γιορτὴ τοῦ Ντιντῆ,
χίλιες εὐχές.

Μακεδονικὸν Ἐντελβαῖς

[AB'—259]

Αφελὴς Παιδούλα—Πία Χατζηνίκου.
Ροδόγελη

[AB'—260]

Ἐρση Δρόσου, Γιούλη Ἀνθῆ, Πα-
νελλήνιον Ὀνειρον, Χαραυγῇ, Ἀ-
γνή, Ἀνθισμένη Δεμονιά, Παγασαῖα,
Ρωμαντικὴ Βοσκοπούλα, Ἀφελὴ Παι-
δούλα, βαθεῖα συνηνημένη σὰς εὐχαριστῶ
δλόθερμα γὰρ τὰ συγχαρητήριά σας.

Δίλα Καρακάλλου

[AB'—261]

Ανταλλάσσω Μ. Μυστικά, κάρτες ἡθο-
ποιῶν. Γράψατε: Πρωτοδικεῖον, Γρα-
φεῖον Ἀνακριτοῦ, Κοζάνην, διὰ: **Νόρα**

[AB'—262]

Αγνή, γὰρ τὴ γιορτὴν σου δέξου ἄπειρες
εὐχούλες. **Εὐέλπις, Ὀλόχαρη**

[AB'—263]

Χρυσές, καρδιόβγαλτες εὐχές, σ' ὅσες-
ους γιορτάζουν τὴν 21ην. Ἰδιαίτερος:
**Μπουμπουλῖναν, Ἀγνήν, Περιπλο-
κάδα.**

Φιόρο τοῦ Δεβάντε

[AB'—264]

Αγνή μου, δέξου γὰρ τὴ γιορτούλα σου,
καρδιόβγαλτες εὐχούλες.

Χρυσάνθεμο

[AB'—265]

Αγαπημένες μας Μπουμπουλῖνα, Ἀ-
γνή, Γεραῶν, στὴ γιορτούλα σας,
σὰς στέλνουμε ἕνα δλόδροσο στεφάνι πλεγ-
μένο μὲ τίς δλόθερμες εὐχούλες μας.

Μόνι Μάους, Δωρέττα,

Χαραυγῇ, Δευκοθέα

[AB'—266]

Στὴν ἀγαπημένην μας Μπουμπουλῖνα,
στέλνουμε ἕνα δλόδροσο μπουκετάκι
καμωμένο ἀπὸ μύριες καρδιόβγαλτες εὐ-
χούλες. **Ἀγνή, Ρενέ**

[AB'—267]

Λυσόχαρτα, Κορφακοπούλα, Μπουμπου-
λῖνα, Ἀγνή, γὰρ τὴ γιορτὴν σας δλό-
θερμες εὐχές, **Ἐλντα, Γιόλλα**